

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Zuzana Hecová

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jak je nám dnes v Plzni?
How we are in Pilsen today?

Zuzana Hecová

Vedoucí práce: PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: B PG-VV (7501R008, 7504R235)

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Jak je nám dnes v Plzni?* vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, 19. dubna 2017

.....

podpis

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Leonoře Kitzbergerové, Ph.D. za trpělivost a vstřícný přístup při pomoci s psaním této bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce je věnována především dotazníkovému šetření, které pomáhá se zjišťováním názorů obyvatel Plzně na situaci týkající se demolice Domu kultury Inwest. První část práce je věnována informacím o daném městě – Plzni. Jedná se o seznámení s její historií, která pomáhá utvořit názor na současnost. Druhá část se zabývá didaktickým projektem realizovaným na základní škole v Plzni v rámci běžných hodin výtvarné výchovy. Projekt je zaměřen na upevňování vztahu žáků k místu, kde žijí. Poslední část je věnována tvorbě vycházející ze získaných informací a vlastní fantazie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejný prostor; veřejné mínění; soutěž; kulturní a komerční využití

ANNOTATION

The bachelor thesis is devoted to the survey, which helps with identifying opinions of citizens of Pilsen on the regarding situation on the demolition of the House of Culture Inwest. The first part is devoted to information about the city - Pilsen. It is the introduction to its history, which helps to form an opinion on the present situation. The second part deals with the didactic project realized at primary school in Plzen during ordinary lessons of Art Education. The project is focused on strengthening the relationship between students and the place where they live. The last section is devoted to creation based on acquired information and author's imagination.

KEY WORDS

Public space; public opinion; competition, cultural and commercial applications

Obsah:

1	Úvod	7
2	Teoretická část	8
2.1	Historie a kulturní vývoj města Plzně	8
2.2	Evropské hlavní město kultury 2015	10
2.3	Dům kultury: Kde se nacházel?	12
2.3.1	Historie a současnost místa na břehu řeky Radbuzy	13
2.3.2	Provázanost místa s architekturou	14
2.4	Moderní architektura	15
2.4.1	Kritika moderny	17
2.5	Dům kultury: O jaký se jednalo objekt?	18
2.5.1	O autorech	19
2.5.2	O vlastnictví	20
2.6	Projekt OC Aréna, později OC Corso Americká	21
2.6.1	Referendum	22
2.7	Útvar koncepce a rozvoje města Plzně	23
2.7.1	Architektonická soutěž	24
2.8	Dotazování	26
2.8.1	Výběr typu výzkumu a metody sběru dat	26
2.8.2	Jednotlivé otázky	27
2.8.3	Odpovědi a jejich rozbor	30
3	Didaktická část	36
3.1	Důležité pojmy	36
3.1.1	Projekt	36
3.1.2	Skupinová výuka	37
3.1.3	Diskuze	37
3.2	Výtvarný úkol Co může nahradit Dům kultury Inwest?	38
3.2.1	Charakteristika výtvarného úkolu	39
3.2.2	Charakteristika skupiny: vývojová psychologie – období dospívání	40
3.2.3	Výtvarný projev	41
3.3	Realizace projektu	41
3.3.1	Scénář projektu Co může nahradit Dům kultury Inwest?	42
3.3.2	Vybrané práce žáků	47

3.3.3	Závěrečné dotazování	53
3.3.4	Rozbor jednotlivých otázek	54
3.3.5	Závěr práce a závěrečný rozhovor	58
4	Praktická část	59
4.1	Inspirace	60
4.2	Vlastní tvorba	61
4.3	Vlastní názor na danou situaci	65
5	Závěr	67
6	Seznam použitých zdrojů	68
7	Seznam příloh	74
8	Seznam obrázků	75

1 Úvod

Bakalářská práce na téma *Jak je nám dnes v Plzni?* se zabývá již několikaletým problémem souvisejícím s demolicí Domu kultury Inwest, která vyvolala nespočetné reakce. Rozsáhlá teoretická část je věnována zkoumání územního a s ním souvisejícího kulturního vývoje města Plzně, vlivu, jaký má architektura na vnímání určitých lokalit obyvateli a v neposlední řadě dotazníkovému šetření. Pro získání podkladů k praktické části a utvoření vlastního názoru bylo zapotřebí hledat východiska v historii a událostech již minulých. Taktéž pro didaktickou část se stala opora v minulosti velmi významnou.

Didaktická část se věnuje výtvarnému úkolu, na němž se podíleli žáci druhého stupně základní školy, konkrétně sedmého ročníku. Jejich cílem bylo vytvořit vhodný kresebný návrh a následně prostorový objekt představující jejich vizi ohledně proměny prázdného břehu řeky po Domu kultury. Hledání řešení na možný způsob zástavby probíhalo ve formě školního projektu. Žáci tak měli možnost zapojit se do aktuální problematiky, vytvořit si k situaci individuální postoj a následně ho obhájit. Důraz byl zároveň kladen na seznámení žáků s doposud neprobíranou látkou a pro zvolenou třídu s novým způsobem práce během hodin výtvarné výchovy. Oživení projektu zajistila skupinová tvorba prostorového objektu inspirovaná prací architektonických týmů při práci na oficiální architektonické soutěži. Celý projekt je zakončen slovní i písemnou reflexí.

K vyjádření vlastního názoru na dané téma je koncipována praktická část bakalářské práce. Jedná se o zpracování podobného zadání, jež zpracovávali žáci v části didaktické. Finální výtvor rozhodně nepředstavuje projev architekta, ale vizualizaci dané lokality z pohledu výtvarníka za použití nadsázky. Záměrem bylo celou situaci pojmout netradičně a kreativně, jelikož otázka prázdných pozemků patří mezi opravdu palčivá témata. Praktickou část tak tvoří tři prostorové objekty fungující jako komplex budov organických tvarů vycházející z několika inspiračních zdrojů. Ty samozřejmě reagují i na informace získané z dotazníkového šetření.

2 Teoretická část

2.1 Historie a kulturní vývoj města Plzně

První stopy nyní čtvrtého největšího města republiky se nacházely na území dnešního Starého Plzeňce. Nová Plzeň, která se stala jádrem města v jeho současné podobě, byla založena roku 1295 za vlády krále Václava II. Jednalo se o pravoúhlou síť patnácti ulic, která byla chráněna městským opevněním. Město se velmi rozrostlo a původní hradbou obehnané ulice dnes tvoří jen jeho zlomek. Plzeň se nachází v Plzeňské kotlině, pro níž je typický vesměs rovinný terén. Velkou roli při výběru lokality hrál vysoký počet řek. Soutok Úhlavy, Úslavy, Mže a Radbuzy zajišťoval Plzni v dobách minulých snadnější způsob obchodování a komunikace s jinými městy. Říční toky dodávají městu jeho charakteristický vzhled a atmosféru. Harmonické vztahy povrchu, reliéfu, vegetace a vody vytvářejí vhodné podmínky pro hospodaření, ale i neustálý postup industrializace.¹

V období gotiky, počátkem 14. století, byl založen kostel svatého Bartoloměje. Kostel, sloužící svého času jako hlavní farní kostel, stojí na náměstí Republiky v historickém jádru města.² Gotickou stavbu proslavila absence druhé věže. Díky této zvláštnosti, původně považované za nedostatek, se stal ve své době značně netradičním. Jediná štíhlá věž se za několik století stala plzeňským symbolem, druhá nebyla nikdy dostavěna. Přesto se o dostavbě uvažovalo, dokonce i v počátcích 21. století. Namísto realizace návrhu nové věže, která se ve výsledku jevila jako zcela zbytečná, se město rozhodlo umístit původní pěťici zvonů do věže stávající. Zachované zvony byly zrestaurovány, chybějící nově odlity.³

Během renesance ve městě působili italští umělci, především stavitelé, kteří zde našli domov. Konec 16. století proměnil vzhled ulic v centru Plzně, kde se rázem objevila nová domovní průčelí a volutové štíty. Renesance Plzeň obohatila o známou radnici, jejímž

---

¹ BĚLOHLÁVEK, Miloslav a kol. *Dějiny Plzně I: od počátků do roku 1788*. 1. vyd. Plzeň: Západočeské nakladatelství v Plzni, 1965. s. 34 - 37.

² Tamtéž, s. 53.

³ Potřeba zvonů namísto nové věže vzešla z nápadu manželky Jana Soukupa, plzeňského architekta. Více informací v článku: NĚMCOVÁ, Barbora. V Plzni začala sbírka na nové zvony pro katedrálu svatého Bartoloměje. In: *iDnes.cz* [online]. 20.6.2012 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://plzen.idnes.cz/v-plzni-zacala-sbirka-na-nove-zvony-pro-katedralu-svateho-bartolomeje-1ei-/plzen-zpravy.aspx?c=A120620_093832_plzen-zpravy_pp

autorem je Ital Giovanni de Statio. Plzeňská radnice patří mezi nejkrásnější renesanční stavby v Čechách.⁴

Plzeň patřila spíše mezi města s konzervativním náhledem na uměleckou sféru, což se projevilo i v přístupu veřejnosti k tvorbě některých plzeňských umělců. Mezi tyto umělce narozené v Plzni patří například Václav Brožík a František Sequens, kteří své uplatnění našli v jiných městech.⁵

Mezi výtvarníky, kteří zaujíмали kritický postoj k moderním tendencím, patřil například Hugo Boettinger (1880 – 1934) proslavený realistickými akty s antickým nádechem. Dokonale ovládat techniku kresby se Boettinger učil u Maxmiliána Pirnera (1854 – 1924).⁶ Tendence tíhnout k uniformitě a konzervatismu souvisela se stylem, který se v Plzni rozvinul v 19. století. To se neslo v duchu klasicismu, který mnoho let před nástupem moderny směřoval k jednotnosti.⁷

Plzeň rozhodně obohatil i vynikající loutkář Josef Skupa (1892 – 1957), na jehož počest město již od roku 1967 pořádá mezinárodní loutkový a na alternativní divadelní tvorbu zaměřený festival Skupova Plzeň. Turisté, ale samozřejmě i místní obyvatelé, mohou navštívit Muzeum loutek, kde je k vidění celá řada mistrovských děl. Ve třech patrech seznámí muzeum návštěvníka s pracemi plzeňských loutkářů, na stálé expozici se podílí i plzeňské divadlo Alfa. Žákem Josefa Skupy se stal plzeňský rodák Jiří Trnka (1912 – 1969), jehož tvorba oživila výtvarnou scénu o řadu mezinárodně známých ilustrací.⁸

Mezi další světoznámé umělce narozené v Plzni patří designer a grafik Ladislav Sutnar (1897 – 1976). Od roku 2013 nese Sutnarovo jméno jedna z fakult Západočeské univerzity

---

⁴ JÍLEK, Tomáš. *Kapitoly z historie západních Čech: od pravěku do současnosti*. Plzeň: Západočeská univerzita, Ústav celoživotního vzdělávání, 2010. ISBN 978-80-7043-910-4. s. 33.

⁵ *Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945 – 1990*. 1990. Plzeň: Západočeské nakladatelství. ISBN 80-7088-016-3. s. 7.

⁶ Výstava děl Huga Boettingera *Kronikář nových časů* s obsáhlým komentářem probíhala ve výstavní síni Masné krámy Západočeské galerie Plzeň od 12. 10. 2016 do 8. 1. 2017 pod vedením kurátorky Imany Jonákové.

⁷ BERNHARDT, Tomáš, Jana DOMANICKÁ a Petr Domanický. *Plzeň I díl: historické jádro*. Litomyšl: Paseka Praha, 2014. ISBN 978-80-7432-449-9. s. 23.

⁸ Muzeum loutek In: *Muzeum loutek* [online]. ©2014. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.muzeumloutek.cz/cz/>

v Plzni. Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara, jak zní celý její název, se díky umístění v nové moderní stavbě jeví coby „továrna na umění“.⁹

Bakalářská práce se soustředí na Dům kultury Inwest, který vznikl v 80. letech 20. století. V éře 80. let byly na západočeském uměleckém poli viditelné přetrvávající prvky funkcionalismu, ojedinělého brutalismu a ustupujícího socialistického realismu, jež se projevoval v dekoru s ideologickým nádechem. Prolnutí zmíněných architektonických tendencí lze v následujících kapitolách sledovat právě na připomenutém objektu Domu kultury. Od 90. let, respektive od listopadové revoluce v roce 1989, se v uměleckých oborech opatrně objevuje svobodný projev. Návrat k avantgardě 30. a 40. let 20. století nastoluje vlnu neofunkcionalismu.¹⁰

V centru města Plzně je k vidění mnoho prvků různých uměleckých slohů, především stylu gotického, renesančního a meziválečné avantgardy. Někdy spolu s moderní architekturou harmonicky koexistují, v jiných případech se o kontakt dvou naprosto odlišných světů vedou až mnohaleté spory. Takovým případem je i příběh kulturního domu a plánů na zastavění prostoru po jeho demolici.

2.2 Evropské hlavní město kultury 2015

Plzeň si v oblasti kulturního dění nevede vůbec špatně. Mezi pravidelně pořádané festivaly a kulturní akce patří například Historický víkend, Smetanovské dny, hudebně-divadelní festival Na ulici, již zmíněná Skupova Plzeň a Mezinárodní bienále kresby, které je k vidění v místních galeriích a Západočeském muzeu.

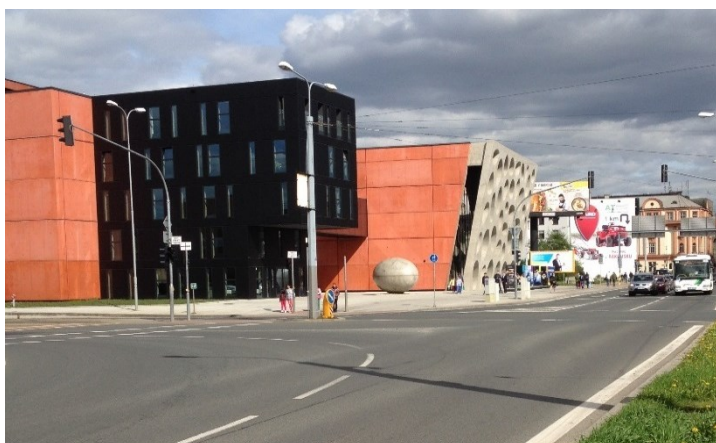
Důvodem ke kandidatuře na titul Evropského města kultury 2015 (EHMK 2015) byla především vize o zlepšení stávající situace, dále pak snaha zrychlit a zlepšit rozvoj města. Zásadním bodem rozvojového programu se stala výstavba nové divadelní scény. Divadlo doplňující scénu historického Divadla J. K. Tyla nahradilo již normy nesplňující Komorní divadlo. Moderní a vskutku netradiční budova Nového divadla, jak byl objekt nazván, vyrostla na frekventovaném místě v blízkosti nákupního centra, což v obyvatelích vzbudilo značný rozruch. Původní budova Komorního divadla se nachází na zcela opačném konci

---

⁹ Historie a rozvoj Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara In: *Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni*: [online]. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.fdu.zcu.cz/cz/4-historie-a-rozvoj-fakulty-designu-a-umeni-ladislava-sutnara>

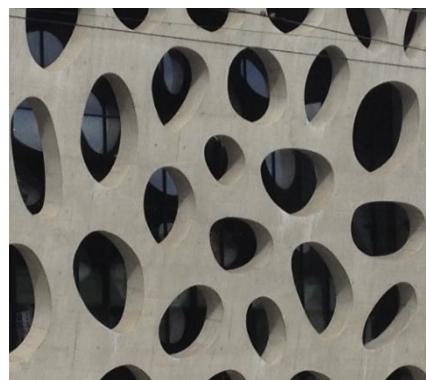
¹⁰ DVOŘÁČEK, Petr. *Moderní architektura: Architektura českých zemí*. Praha: Levné knihy, 2005. ISBN 80-7309-288-5. s. 22 - 26.

širšího centra města. Zda je nově zvolená lokalita pro budovu tohoto rázu vhodná či nevhodná prověřuje čas. Součástí atypické divadelní budovy jsou restaurace a parkovací prostory. Provoz divadla byl slavnostně zahájen prvním představením dne 1. 9. 2014. Projekt portugalské firmy, který prošel mezinárodním výběrovým řízením, disponuje nejmodernějšími technologiemi.¹¹

Obrázek 1: Nové divadlo (přední část budovy směřující do frekventované Jízdecké ulice)

Jedná se o první budovu netradičního vzhledu, která byla vystavena v blízkosti historického jádra Plzně.

Obrázek 2: Detail dekorace před vstupem do Nového divadla

Díky betonové dekoraci s průhledy získalo divadlo přezdívku „Ementál“.

DEPO2015 je dalším projektem, který vznikl v rámci získání a udržení výše zmíněného titulu. Umělecké dílny, sály pro pořádání koncertů, výstav a festivalů jsou součástí zrekonstruovaného celku, jehož dřívější funkce je z názvu ihned patrná – jednalo se o trolejbusové depo. Dnes poskytuje kulturní a řemeslné využití široké veřejnosti, přátelskou atmosféru doladuje kavárna. Prostranství v blízkosti řeky Radbuzy (DK Inwest byl na protilehlém břehu téměř na dohled) může svými nyní poskytovanými službami neoficiálně odškodnit Plzeňany z důvodu zkrachování projektu Světovar. Stará tovární budova plzeňského pivovaru Světovar se měla proměnit v moderní kulturní centrum, což se bohužel nestalo. V současnosti probíhají práce na schváleném projektu multifunkčního využití pozemků o rozloze téměř šesti hektarů. Světovar mají nahradit obytné budovy, kanceláře, kulturní centrum, obchody a restaurace. Vzhledem k velikosti pozemků probíhá

¹¹ Ukončené projekty In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/ukoncene-projekty/nove-divadlo-v-jizdecke-ulici/nove-divadlo-v-jizdecke-ulici.aspx>. Path: Homepage; Rozvoj města; Ukončené projekty; Nové divadlo v Jízdecké ulici.

územní plánování pomalu a zohledňuje možné problémy s úpravou dopravní infrastruktury.¹²

2.3 Dům kultury: Kde se nacházel?

Na centru vzdálenějším břehu jedné ze čtyř řek, Radbuzy, vyrostl v roce 1986 Dům kultury ROH¹³, později Dům kultury Inwest (dále jen DK). Vznikl na spojnici Denisova nábřeží a Americké třídy v blízkosti městských lázní a polikliniky. Stavařské práce probíhaly šest let a již v počátcích se objevovaly nemalé problémy. Některé se týkaly financí, jiné originálního architektonického návrhu. Značně omezil výhled na secesní budovu hlavního vlakového nádraží, což způsobilo jednu z prvních vln nevole. Ve své finální podobě se kulturní dům stal jednou z největších staveb tohoto typu v Československu.¹⁴

K přejmenování objektu došlo na základě porevolučních privatizací, kdy se v 90. letech stala provozovatelem DK společnost Inwest Shop.¹⁵ Společnost spolupracující s developerskou firmou Amádeus Real¹⁶ nechala stavbu chátrat, zřejmě za účelem dosažení vlastních územních plánů (více viz str. 22). V roce 2012 došlo k demolici DK, což pro mnoho obyvatel Plzně znamenalo ukončení jedné plzeňské vývojové etapy.

Dům pomohl k vytvoření nemalé řady vzpomínek na množství kulturních akcí. Konaly se zde plesy, koncerty, veletrhy a výstavy. Mnoho pracovních míst poskytovala pasáž s obchody, jídelnou a cukrárnou, jež se od roku 1987 nacházela v přízemní části DK. Divadlo, které bylo taktéž součástí objektu, neslo jméno po herci a plzeňském rodáku Miroslavu Horníčkoví.¹⁷ Právě ohlášení demolice zmíněného divadla vyvolalo v Plzeňanech potřebu za DK bojovat.

---

¹² Probíhající projekty In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/probihajici-projekty/svetovar/svetovar.aspx>. Path: Homepage; Rozvoj města; Probíhající projekty; Světovar.

¹³ ROH je zkratkou pro Revoluční odborové hnutí.

¹⁴ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 14.

¹⁵ Tamtéž, s. 16 - 18.

¹⁶ Společnost Inwest Shop kooperovala se společností Inwest-K, kdy se v čele společností objevovali ti samí lidé. Odhaleny byly finanční podvody a majetek byl nakonec převeden na firmu Amádeus Real.

¹⁷ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 14 - 16.

2.3.1 Historie a současnost místa na břehu řeky Radbuzy

Od novověku je v záznamech o vývoji dnešní Americké třídy patrné, že oblast sloužila především k hospodářským účelům. Centru vzdálenější břeh řeky Radbuzy byl téměř do výstavby Domu kultury ROH zahrádkářskou oblastí. Zelinářské zahrady nahrazovala zástavba postupně, největší urbanisticko-architektonické zásahy byly zahájeny od druhé poloviny devatenáctého století. O dané lokalitě se dalo hovořit jako o periferii, avšak s rozšiřováním centra města došlo k jejímu prolnutí s historickým jádrem Plzně. Dům kultury definitivně změnil tvář říční oblasti a změnil podobu po staletí známého horizontu. Veřejné budovy na Denisově nábřeží pocházející z 20. a 30. let 20. století patří mezi nemovité kulturní památky. Kulturní památkou byly prohlášeny městské lázně z roku 1932, mimo jiné pro netradiční a nepravidelný půdorys a celkovou členitost budovy.¹⁸ Denisovo nábřeží zažilo první krizi v době prodeje městských lázní soukromé firmě, která je nechala zchátrat. Došlo zde k podobnému procesu, jako v případě prodeje DK, kdy došlo k neshodě investora s městskými zastupiteli a od plánovaných změn se muselo odstoupit. Jednání probíhalo i se stejnými společnostmi – Inwest Shop a následně s Amádeus Real. Reputaci oblasti pozvedá poliklinika s lékařskou pohotovostí, jež taktéž získala památkovou ochranu. Ta s DK příliš nektrastovala díky plochým střechám odpovídajícím trendům české moderny a harmonii vertikálních a horizontálních linií.¹⁹ Celková rozloha nyní nezastavěných pozemků je 2,4 hektaru²⁰, což z místa dělá momentálně největší urbanisticko-architektonicky nevyužitou plochu v blízkosti centra města. Velikost prostoru a jeho vizuální podoba zásadně ovlivňují celkový vzhled Plzně, zvláště pak dochází-li v okolí k dalším urbanistickým úpravám.²¹

---

¹⁸ Městské lázně In: *Památkový katalog* [online]. ©2015. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=770854&sequence=10&mode=fulltext&keywords=m%C4%9Bstsk%C3%A9+plze%C4%9B&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

¹⁹ Poliklinika, býv. Okresní nemocenská pojišťovna In: *Památkový katalog*: [online]. ©2015. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=769202&sequence=1&mode=fulltext&keywords=poliklinika+plze%C5%88&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

²⁰ Amadeus chce v Plzni přeci jen stavět. In: *Český rozhlas Plzeň* [online]. 22.12.2015. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/plzen/zpravodajstvi/_zprava/amadeus-chce-v-plzni-prece-jen-stavet--1567272

²¹ Počátkem roku 2017 byla zahájena revitalizace pozemních komunikací a mostů v okolí vlakového nádraží související s rekonstrukcí secesní nádražní budovy. Více viz podkapitola Útvar koncepce a rozvoje města Plzně (str. 24).

Za zmínku stojí další nemovitá kulturní památka umožňující přechod přes Radbuzu. Jedná se o Wilsonův most z roku 1913²², jehož vzhled i funkce byly v roce 2014 díky rozsáhlé rekonstrukci zdárně pozvednuty na vyšší úroveň. Kamenný most byl navrácen do své původní podoby.

70. a 80. léta, kdy projekt DK vznikal, nepřinesly Plzni příznivé proměny. Nastala vlna demolice a rekonstrukcí, jež měly město osvobodit od chátrajících budov. Bohužel došlo k řadě nelogických kroků, například k vybudování silnic násilně protínajících rozšířené centrum. Byla narušena urbanistická struktura, s čímž souvisí i současné problémy územního plánování. Zelení oplývající veřejná prostranství postupně nahrazovala betonová parkoviště.²³ Pozměnění funkce veřejných prostor vyžadovala především změna společenských norem a potřeb.

2.3.2 Provázanost místa s architekturou

Architektura se od ostatních uměleckých oborů odlišuje nutností existovat v konkrétním prostoru v závislosti na kontextu a času. Jakkoliv se od sebe jednotlivé stavby odlišují, společně dotvářejí totožný prostor a své služby poskytují totožným osobám v daném architektonickém prostoru. V tomto případě městu Plzni. Architektonický prostor nemůžeme v žádném případě označit za „jednoduchý prostor, nýbrž sociální časoprostor“ (Beneš, 2016, s. 59). Pro udržení ducha místa neboli **genia loci**, je proto nezbytná identita místa. Vše, co se ve světě odehrává, se pojí s konkrétním místem. Důležitým úkolem architektury je podle Norberga-Schulze vytvářet místa proměnou atmosféry určitého prostředí. Architektura, čas a místo ve společném kontextu pomáhají lidem se ve světě orientovat, pamatovat si určité lokality podle typických rysů a spojovat s nimi zážitky. „Aby člověk našel oporu pro svou existenci, musí být schopen se orientovat, musí vědět, kde je. Ale také se musí identifikovat se svým prostředím, tj. musí vědět, jaké je určité místo.“²⁴ Z tohoto tvrzení je jasné patrné, jakým způsobem bylo narušeno vnímání lokality na břehu řeky Radbuzy po rozporuplné demolici. Plzeňané byli na objekt zvyklí, stal se pro ně orientačním bodem a představoval záchytný bod v navigaci turistů. Nyní je lidem místo

---

²² Wilsonův most In: *Památkový katalog* [online]. ©2015. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=1252283&sequence=1&mode=fulltext&keywords=wilson%C5%AFv+most&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

²³ BERNHARDT, Tomáš, Jana DOMANICKÁ a Petr Domanický. *Plzeň I díl: historické jádro*. Litomyšl: Paseka Praha, 2014. ISBN 978-80-7432-449-9. s. 57 - 58.

²⁴ NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: krajina, místo, architektura*. 2. vyd. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5. s. 18.

cizí, jejich vztah k němu, ať už dříve pozitivní či negativní, je nyní zmatený a po dlouhé době stagnování situace se přeměnil na více neurčitý až nijaký.

Důležitou roli hraje i vztah architektury s filozofií. Podívá-li se člověk na město, ve kterém žije, považuje jeho určité části za své. Svým způsobem si přivlastňuje město jako celek. Tak pro danou oblast vzniká označení **domov**. Architekt Ondřej Beneš se ve své publikaci zabývá rozбором pojmu domov za pomoci teorie filozofky Anny Hogenové.²⁵ Podle daného rozboru určuje hranice domova horizont. Člověk podobu horizontu vnímá, vymezuje si díky němu právě ta místa, která si může přivlastnit, označit je domovem. Vzniká tak pocit sounáležitosti s místem a s jeho krajinou. Pokud se podoba horizontu změní, změní se i pohled člověka na jím vymezený prostor. Problémem DK byla jeho mohutnost, jež značně zasahovala do podoby horizontu městské krajiny. Lze tedy odhadnout, že po demolici DK zažili Plzeňané podobný šok, jako po jeho výstavbě. V obou případech byl narušen známý výhled jak na periferii města, tak na jeho jádro směrem od (již v předchozím textu uváděné) nádražní budovy.

2.4 Moderní architektura

Od průmyslové revoluce, která odstartovala v 18. století v Anglii a ovlivnila rozvoj industrializace, pracuje architektura především s ocelí a železobetonem. Urbanismus celoplošně prosadil uplatňování průmyslových materiálů, přírodní materiály jim musely ustoupit. Moderna, která nastoupila začátkem 20. století, s sebou přinesla zaujetí v práci s betonem, sklem a ocelí. Všechny zmíněné materiály se hojně používají dodnes a jejich vlastnosti se zohledňují i v budoucích projektech. Moderna s sebou přinesla ekologickou osvětu, která se promítla i v uvažování projektantů a architektů. Československo po revolučním roce 1948 zasáhla vlna socialistického realismu, k jehož posílení přispěla okupace v roce 1968. Zanikl až v roce Sametové revoluce, tedy roku 1989.²⁶ Z uvedených důvodů se i autoři výzdoby prostranství před plzeňským Domem kultury ROH/Inwest podřídili, a to především ve tvorbě monumentální dekorace před hlavním vstupem do objektu, soudobým požadavkům (více viz str. 20).

---

²⁵ BENEŠ, Ondřej. *Metody zkoumání a interpretace architektury*. Praha: ČVUT, Fakulta Architektury, 2016. ISBN 978-80-01-05925-8. s. 55.

²⁶ DVOŘÁČEK, Petr. *Moderní architektura: Architektura českých zemí*. Praha: Levné knihy, 2005. ISBN 80-7309-288-5. s. 18 - 26.

Do konce 80. let 20. století zaplavila svět vlna ekologických řešení, která jsou velmi populární i dnes, v jedenadvacátém století. Důraz se klade na hospodárnost a alternativní způsoby získávání energií. Nové objekty, ale i objekty stávající, jež procházejí rekonstrukcemi, mají pro naši planetu znamenat minimální zátěž.²⁷ Mezi kvalitní projekty se řadí architektonické návrhy poukazující na důležitost přirozeného osvětlení, celkovou vzdušnost prostorů a trvanlivost materiálů, které mají být při stavbě použity. Oblíbeným podlahovým materiálem bývá vápenec, a to pro své schopnosti nepohlcovat téměř žádné světlo, vyzařovat teplo a vytvářet příjemnou atmosféru bez pocitu únavy. Objekt, kde se snoubí dostatek denního světla a vlastnosti vápencové podlahy najdeme například v Madridu. Jedná se o letištní budovu v Madrid-Barajs z roku 2004.²⁸

Dům kultury Inwest se veřejnosti vryl do paměti jako tmavý a neustále vyžadující umělé osvětlení. V době jeho slávy se sály jevily přijatelně prostorově řešené. Postupem času se však začaly jevit jako stísněné a nepodléhající aktuálním trendům.

Ve 21. století se zvýšila poptávka po multifunkčních stavbách, komplexy budov s množstvím různých funkcí patří mezi již obvyklé územní plány. Minimalismus, který se vyznačuje čistými liniemi, lehkostí a limitovanou (ideálně kontrastní) barevností se od počátku 21. století zařadil mezi nejoblíbenější stavební, módní a designerské styly. Kombinace černé a bílé barvy je neustále populární, složitá doba vyžaduje na první pohled jednoduchá řešení. Spolu s minimalismem je stále v oblibě dekonstrukce, dynamika a transparentnost. Prosklené a nepravidelné stěny, především administrativních budov, tvoří tvář mnoha měst po celém světě.

V dnešní době již nelze hovořit o moderně, ale o postmoderně. Rodící se objekty sice hledají východiska v moderně, avšak dochází k jiným stavebním procesům. Technologie potírají osobité kulturní prvky jednotlivých zemí, světová osvěta přispívá ke sjednocování vizuální podoby světa. Dříve měly budovy působit jedinečně, dnes se stávají řadovými. Žádaná je neutralita a srozumitelnost, čímž dochází ke ztrátě ducha a intimity objektů.²⁹

---

²⁷ GLANCEY, Jonathan. *Architektura*. ISBN 978-80-7209-960-3.

²⁸ SÁNCHEZ VIDIELLA, Àlex. *Současná architektura*. Praha: Slovart, 2007 ISBN 978-7209-983-2. s. 14.

²⁹ AGNOLETTI, Matteo, MANFERTO DE FABIANIS, Valeria, ed. *Moderní architektura*. Čestlice: Rebo, 2006. ISBN 80-7234-636-9.

Vrátíme-li se opět k Domu kultury Inwest, který údajně absolutně nešetřil energiemi, musíme dojít k závěru, že se nejednalo o „zelenou“ budovu.³⁰ Udržování tepla v objektu bylo z důvodu jeho členitosti poměrně nákladné. Snaha zabránit demolici DK a podpora jeho případné rekonstrukce ztroskotaly na kauze objevení azbestu v nadzemní části rozsáhlého objektu. Atypická budova byla prohlášena za zdraví ohrožující, její rekonstrukce za příliš nákladnou a vlastně i zbytečnou.

2.4.1 Kritika moderny

V knize architekta a inženýra Ondřeje Beneše se čtenář setkává s různými teoriemi, které se zabývají modernou, především jejím výkladem a kritikou v oblasti architektury.

Již dříve vznesl kritiku ohledně vývoje moderny Christian Norberg-Schulz, který nově vznikající architekturu označil za anonymní a neosobní. Zásadním problémem nově vznikajících objektů je jejich neukotvení ve zvolené oblasti. Dochází k neurčitému vztahu stavby s okolím, architektonický prostor ztrácí svou přirozenost. Moderní autoři se již neinspirují tradičními prvky, jejich výtvoři vznikají na základě promyšlené teorie.

Podle Karla Kosíka se moderní doba vyznačuje neustálým pohybem, transportem a chodem. Tyto faktory mají vliv na ztrátu identity města, jeho vznešenost a krása jsou poničeny konzumním stylem života. Jednoduchost a lehkost ustoupila vulgárnosti, což bohužel vypovídá o stavu dnešní společnosti.³¹

Teoretik Dalibor Veselý kritizuje masovou tvorbu, která vzniká pod nátlakem konzumu. Dle jeho vyjádření má mnohem větší smysl věnovat pozornost procesu tvorby než finálnímu výsledku. Veselému chybí v (post)moderním světě tvořivost a vkusná kreativita. Budovy by s lidmi měly komunikovat, měly by vysílat nějakou zprávu. Moderní a jednotvárné stavby údajně žádnou komunikaci nenavazují.³²

---

³⁰ Označení pro hospodárné a ekologickým normám odpovídající stavby, iž se objevilo již během 80. let 20. století.

³¹ BENEŠ, Ondřej. Metody zkoumání a interpretace architektury. Praha: ČVUT, Fakulta Architektury, 2016. ISBN 978-80-01-05925-8. s. 25.

³² Tamtéž, s. 28 - 29.

2.5 Dům kultury: O jaký se jednalo objekt?

Obrázek 3: DK Inwest, nebo také Dům hrůzy u Radbuzy

Podobu DK změnila necitlivá práce s reklamou.

Foto: Vlastimil Leška

V 70. letech 20. století proběhla v krajské projektové organizaci Stavoprojekt Plzeň vnitropodniková architektonická soutěž. Krajská oborová rada na základě výsledku soutěže rozhodla o výstavbě Domu kultury ROH. Dům byl vystaven podle architektonického plánu Miloslava Hrubce a jeho kolegů.³³ Jednalo se o třetí největší stavbu svého druhu v Československé republice.³⁴ Stavba působila na daném místě velmi netradičně, přezdívku „Dům hrůzy u Radbuzy“ získala celkem záhy po zahájení provozu. Již při prvním pohledu na DK bylo patrné, čím stavba vzbuzovala zájem občanů. Její netradičnost tkvěla v autorově vyhýbání se pravoúhlosti. Architekt Miloslav Hrubec pracoval s vlastnostmi trojúhelníku a netradičním mnohoúhelným tvarem základů. Dům měl nenásilně respektovat tvar poskytnutých pozemků a jejich okolí. Monumentálnost a ve své době extravagantní moderní vzezření stavby však spustily nečekané negativní reakce. Přestože prakticky celé Denisovo nábřeží oplývá kulturněhistorickými památkami, opakovaně se objevující návrhy na zařazení DK na seznam chráněných objektů ztroskotaly na rozhodnutí komise Ministerstva kultury. Dům shledala za nevzhledný, v důsledku špatného udržování za nevyhovující bezpečnostním normám a skutečně energeticky

³³ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 14.

³⁴ Tamtéž, odkaz na dobový tisk, s. 14.

neúsporný. Ke změně postoje nepomohlo ani kladné hodnocení nosné ocelové konstrukce, kterou bylo podle úředníků možné označit za prvek nového brutalismu³⁵. Památková ochrana minula DK i z důvodu nesouhlasu s tímto krokem od firmy Amádeus Real.³⁶ Zachována byla alespoň železobetonová lávka umožňující přístup k objektu jako další možný přechod přes Radbuzu. V tomto případě vznikl kompromis mezi představiteli města a investorem.

Neustále vzrůstající poptávka po výškových budovách způsobuje značnou proměnu původně gotického města. Snaha dodat městu modernější vzezření občas působí povrchně, v leckterých případech nelogicky a bez respektu k tradici a okolí. Nahradit mohutný DK ještě mohutnějším komplexem podle původních plánů firmy Amádeus Real se nejevilo a stále nejeví jako šťastným rozhodnutím.

Do roku 1989 stála před Domem kultury dekorativní plastika. Koule z měděného plechu doplněná socialistickým symbolem v podobě hvězdy byla po revoluci značně nežádoucí. Původně měly prostranství před monumentální stavbou zdobit květiny, nápad však nebyl schválen. Úřady vyjádřily jasnou představu. Propagandistický objekt vznikl pod vedením Břetislava Holakovského. Na tvorbě se podílel i autor celé stavby Miloslav Hrubec, dále pak architekt Pavel Němeček.³⁷

V 90. letech na estetickém působení DK negativně zapracovala nešetrná práce s reklamou. Velké billboardy a konzumním stylem života ovlivněné plakáty devalvovaly již tak kritizovanou podobu objektu.

2.5.1 O autorech

Ing. arch. Miloslav Hrubec ve spolupráci s architekty Františkem Lojdou a Vladimírem Belšánem zvítězil v architektonické soutěži s návrhem netradičního kulturního domu. Hrubec se zapojil do více než třiceti architektonických soutěží, a to i mimo republiku.³⁸

---

³⁵ Styl práce s betonem, jež vyzdvihuje jeho drsnost. Směr staví do popředí konstrukční řešení stavby a reaguje na aktuální společnost, tedy na konzumní způsob života. Stavby proto mají působit ojediněle.

³⁶ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 22 - 23.

³⁷ FIŠER, Marcel. Dekorativní plastika v podobě koule s hvězdou před Domem kultury ROH v Plzni. In: *Informační portál, věnovaný modernímu a současnému sochařství v České republice* [online]. ©2009. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <http://www.socharstvi.info/realizace/dekorativni-plastika-v-podobe-koule-s-hvezdou-pred-domem-kultury-roh-v-plzni/>

³⁸ *Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990. ISBN 80-7088-016-3. s. 168.

Finální stavba Domu kultury však nebyla přesnou kopií návrhu vedoucího architekta Hrubce. Z důvodu omezených možností dodavatele požadovaných materiálů a menší finanční podpory muselo dojít k četným stavebním odchylkám. DK se tak stal pouze samostatnou částí původně zamýšleného komplexu, jehož součástí měl být hotel a kancelářské prostory.³⁹ Nový kulturní dům získal jediné větší uznání díky již zmíněným nosným konstrukcím z ocele, jejichž autorem byl inženýr a ocelář Jaroslav Holler.⁴⁰ Podle Hrubce měla být památková ochrana udělena alespoň této konstrukci, čímž by došlo k zachování kulturní části objektu: „*Ta by měla památkově být chráněná, na těch šesti sloupech to celý visí, proto ten trojúhelník, tam ten sál je v tom vsazený jako vajíčko.*“ (Hrubec, 2012 cit. podle Burzová, 2014, s. 52)

Autor návrhu nedokončeného komplexu vycházel z funkcionalismu urbanisty Le Corbusiera a moderní architektury Oscara Niemeyera. Díla světoznámých autorů mu poskytovala inspiraci, od Niemeyera přebíral terasovité členění svého projektu. Jeho návrh DK měl mít mnohem větší potenciál, se kterým však nebylo vhodně naloženo. Terasy měly poskytnout vhodné prostředí pro vznik galerie.⁴¹ Našlo se pro ně ale jiné využití. Terasy propojovaly DK s obchodním centrem TESCO, s nímž byl DK prakticky v bezprostředním kontaktu. Prostornou plochu mezi oběma středisky vyplňovala tehdejší největší plzeňská tržnice.

Miroslav Hrubec několikrát vyjádřil nesouhlas s demolicí DK, jehož snahu zachovat alespoň kulturní část objektu podporoval architekt, spisovatel a herec David Vávra.⁴²

2.5.2 O vlastnictví

Po nejasných machinacích s financemi v již zmíněných společnostech se v posledních dvou letech své existence stal DK majetkem jediné firmy, firmy Amádeus Real, která koupí uskutečnila s jasnou vidinou výstavby obchodního centra. O novém projektu byla veřejnost informována již v roce 2007. V návaznosti na vznik nového projektu byl DK

---

³⁹ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolicí Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 15.

⁴⁰ Tamtéž, s. 18 - 20.

⁴¹ Tamtéž, s. 54.

⁴² *Sondy* [rozhlasový pořad] ČRo – Plzeň, 18.5.2010 00:00.

zdemolován, a to navzdory aktivistickým hnutím.⁴³ Rozhodnutí firmy Amádeus Real o využití pozemků po schválené demolici ovlivnil výsledek místního referenda (str. 23).

Roku 2009 se objevil zcela první návrh na vybudování obchodního centra, které mělo (pro mnoho obyvatel nevzhledný) Dům kultury vhodně nahradit. Město plán odsouhlasilo. Se stržením DK a výstavbou moderního komplexu souhlasil především tehdejší primátor Pavel Rödl, a to za podpory šéfa památkového odboru magistrátu Petra Maroviče.⁴⁴ Dle výpovědi ředitelky Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně Ireny Vostracké centru města prospěje moderní obchodní centrum, které nebude působit jako další „šedivá krabice“ (Burzová, 2014 cit. podle Blažek, 2009, s. 18-19). Výstavba obchodního centra údajně závisí především na rozhodnutí investora, jenž pozemky vlastní.

2.6 Projekt OC Aréna, později OC Corso Americká

OC Aréna, později OC Corso Americká, jak se měl nový objekt jmenovat, navrhla společnost Amádeus Real jako vhodnou a původně žádanou náhradu DK. V prvotním návrhu se mělo jednat o obrovské nákupní centrum OC Aréna, později však došlo ke změně. Již se nemělo jednat pouze o obchodní středisko, ale stavbu poskytující širší spektrum služeb, tedy s relaxační a sportovní zónou, se střešními prostory pro parkování automobilů a kulturním vyžitím v podobě galerie. Firma se tak snažila více přiblížit potřebám společnosti, avšak projekt přejmenovaný na Corso Americká taktéž neuspěl. Návrh obrovského komplexu vyvolal nečekaně velkou vlnu odporu obyvatel města. Plzeňané se ve většině shodli na názoru, že návrh moderního centra působí příliš masivně, danou lokalitu „dusí“ a namísto esteticky působí spíše lacině. Na základě laviny odporu aktivistů město vyhlásilo první veřejné místní referendum v historii Plzně, které přineslo předem očekávaný výsledek.⁴⁵

Architekt Miloslav Hrubec několikrát poukázal na skutečnost, že megalomanský projekt firmy Amádeus Real nesplňuje stanovené podmínky týkající se případné zástavby. Svými argumenty podpořil obyvatele města a jejich veřejné mínění o nesmyslné mohutnosti

---

⁴³ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 18 - 20.

⁴⁴ Tamtéž, s. 18.

⁴⁵ Tamtéž, s. 23 - 24.

komplexu. DK sklízel kritiku za to samé, taktéž omezoval výhled na periferii a zkresloval pohled na historické památky.⁴⁶

2.6.1 Referendum

„Já jsem byl pro, aby se Inwest zboural, ale jen proto, že jsem si myslel, že ho něco nahradí. Klidně ten obchodák, ale aby tam nebyla díra. Nechápu, proč napřed museli Dům kultury zbourat a až pak řešit, co tam místo něj bude. To nedává smysl.“ (muž, 24)

Veřejným místním referendem se rozumí lidové demokratické hlasování, jež poskytuje dospělým obyvatelům určitého územního celku možnost otevřeně se vyjádřit k nastalé situaci. Hlasování probíhá tajně a všichni hlasující mají rovná práva. Výsledek referenda je závazný.

Referendum kladoucí otázku *„Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest?“* proběhlo v roce 2013, konkrétně ve dnech 11. a 12. ledna.⁴⁷ Z 54 490 hlasů, uznaných jako platných, celých 63 % (konkrétně 35 543) hlasů bylo proti výstavbě OC Aréna Americká.⁴⁸ Jednalo se tak o nadpoloviční většinu hlasů pro možnost „ANO“ a požadavku muselo být vyhověno. Firma však pozemky, jak již bylo zmíněno, odkupovala s jasným záměrem vybudování obchodního střediska, což zpočátku město odsouhlasilo. Tím se celá situace vyostřila a spor města s developery se přesunul k soudu. Vzhledem ke stále nevyřešeným neshodám se plány na zástavbu neustále odsouvají. OC Corso mělo být dokončeno roku 2014. Po vyhlášení výsledků referenda bylo místo ponecháno ladem. Provizorní parkoviště, pivní festival, cirkus a letní autokino. To je drobný výčet událostí, jež se na prázdných pozemcích udály během probíhajícího sporu. Žádná z nich se nesesetkala s přílišným ohlasem, o některých obyvatelé města ani nevědí.

---

⁴⁶ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 19.

⁴⁷ *Místní referendum* [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://referendum.plzen.eu/>

⁴⁸ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. s. 25.

2.7 Útvar koncepce a rozvoje města Plzně

Útvar se zabývá urbanistickými a demografickými změnami ovlivňujícími vývoj města. Stěžejním úkolem této příspěvkové organizace je příprava potřebných podkladů pro případnou realizaci různorodých projektů. Spravuje dokumenty související s územním plánováním a organizuje architektonicko-urbanistické soutěže. Zřizovatelem Útvaru koncepce a rozvoje města (dále jen ÚKR) je statutární město Plzeň.⁴⁹ Soutěž související s pozůstalými pozemky po DK byla vyhlášena roku 2014 pod názvem „Plzeň Americká – Sirková“. Vítězný návrh měl vyřešit nejen zastavění prázdných prostor, ale zároveň i odstranit nežádoucí dopravní situaci ve formě nenásilného propojení frekventovaných ulic. Mimo jiné se zohledňovaly požadavky občanů a turistů na zpříjemnění cesty k hlavnímu nádraží. Zmíněná urbanisticko-architektonická soutěž byla uzavřena bez vyhlášení vítěze. Porota v jednokolovém procesu neshledala žádný z návrhů dostatečně kvalitním, proto nebylo uděleno první místo, avšak hned dvě místa druhá.⁵⁰ Na základě této události bylo projektování nezastavěného prostoru nedořešeno. Začátkem roku 2017 se objevily nové plány na řešení prostoru v okolí Hlavního nádraží, tudíž i na úpravu dopravních komunikací. Nové plány však nezahrnují parcely po DK.

Za vyhlášením soutěže stála ředitelka Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně Ing. Irena Vostracká, jejíž výrok ohledně DK byl uveden v předešlé kapitole.

ÚKR se ve snaze vyhovět investorovi dopustilo chyby v nepředložení včasné představy zastupitelstva města a jeho obyvatel o budoucím projektu. Došlo k fatálnímu nedorozumění, kdy odsouhlasení výstavby nového nákupního střediska nemělo nikomu uškodit, spíše naopak. V dané situaci došlo ke shodě odborníků a široké veřejnosti, že vzhledem k počtu obchodních středisek v centru i na okraji Plzně a hustotě dopravního provozu je projekt zbytečný, neekonomický a v závěru i neekologický. Parkoviště, jež mělo být součástí OC Corso v podobě střešních parkovacích ploch, by zhoršilo celkovou dopravní situaci v jádru města. Taktéž by nijak nepřispělo zlepšení vzhledu místa. Město nadále hledá možné způsoby využití místa a jeho potenciál, zároveň však musí zohledňovat práva majitele pozemků a potřeby obyvatel Plzně.

---

⁴⁹ *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/>

⁵⁰ Plzeň, Americká – Sirková 2014 In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/souteze-vystavy-seminare/ukoncene-architektonicke-souteze-dle-cka/plzen-americka-sirkova-2014/plzen-americka-sirkova-2014.aspx>. Path: Homepage; Soutěže, výstavy, semináře; Ukončené architektonické soutěže dle ČKA; Plzeň, Americká – Sirková 2014.

2.7.1 Architektonická soutěž

V případě vyhlašování architektonické soutěže se vždy jedná a vztah mezi investorem a projektantem. Investorem může být město či právnická osoba, projektantem se stává autor vítězného návrhu, který také dohlíží na realizaci zakázky. Nemalou roli hrají finance. Investor má právo na výběr projektu odpovídajícímu nejen jeho estetickým představám, ale i stanovenému rozpočtu.⁵¹

Urbanistická či architektonicko-urbanistická soutěž se zabývá řešením koncepce města a jeho zástavbou. Důraz klade na propojení stávajících i nově vznikajících objektů, dále pak na ekonomickou, ekologickou a estetickou funkci staveb. Vyhlášení architektonické soutěže bylo v Plzni v několika případech považováno za zbytečně nákladné.

K distancování se od výběru nejlepšího návrhu zmíněnou formou přispívá také fakt, že dva velké a očekávané soutěžní projekty jsou po několika letech zastaveny. Jedná se například o výstavbu galerie U Zvonu. Zdemolovaný historický Dům U Zvonu měla nahradit moderní galerie. Místo je dnes využíváno jako open-air jeviště letních divadelních představení. Pouze na základě výběrového řízení se podařilo zrealizovat hned několik návrhů. Patří mezi ně Nové divadlo a kulturní centrum DEPO2015.

První architektonická soutěž reagující na odsouhlasenou demolici DK byla vyhlášena Zastupitelstvem města v roce 2011 a téhož roku byla z nedostatečně obhájených důvodů zrušena. Česká komora architektů (ČKA), která měla na vyhlášení soutěže patřičný vliv, nepovažovala zrušení za vyhovující krok. Zastupitelstvo od ČKA obdrželo dopis, jímž mu bylo naznačeno, že v případě zájmu o vyřešení nastalé situace je doporučeno uspořádat novou soutěž.⁵² Vlna aktivistů, která se vzedmula v zájmu zachování DK Inwest, se později rozhodla iniciovat sběr podpisů proti OC Aréna/Corso Americká. Aby město vyhovělo požadavkům ČKA, uklidnilo bouřící se obyvatele a zároveň uspokojilo své vize, vytvořilo kompromis.

---

⁵¹ Architektonická soutěž. In: *Česká komora architektů* [online]. 10.7.2014. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/co-je-architektonicka-soutez>

⁵² Česká komora architektů nesouhlasí s postupem při likvidaci kulturáku. In: *QAP.cz* [online]. 4.5.2011 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.qap.cz/object/ceska-komora-architektu-nesouhlasí-s-postupem-pri-likvidaci-kulturaku-17185>

V květnu roku 2014 byla vyhlášena architektonicko-urbanistická soutěž „Plzeň, Americká – Sirková“.⁵³ Návrh měl přinést vhodné řešení prázdného pozemku po Domu kultury Inwest, novým objektem vhodně navázat na rušnou Americkou třídu a vzít v potaz i neméně rušnou ulici Sirkovou vedoucí k Hlavnímu vlakovému nádraží. Vítěz však nebyl nikdy vyhlášen, zadání prý nebylo v žádném z případů řádně splněno. Společnost Amádeus Real se od výsledků referenda postavila k veškerému dalšímu dění zády.

Nejen situaci týkající se zástavby prázdného prostoru na Americké třídě, ale celkové dění ve městě okomentoval plzeňský architekt Petr Domanický slovy: „*K projektům se tehdy přistupovalo zodpovědně, koncepčně, s výhledem na desítky let. Byli u toho špičkoví odborníci. Město tehdy považovalo za samozřejmé a důležité, jak vypadá to, co se v něm staví. Proto tehdy nebylo za co stydět, dnes už to neplatí.*“⁵⁴ Petr Domanický také nesouhlasil s projektem OC Corso Americká, o návrhu se vyjádřil jako o „*krabici na vydělávání peněz*“⁵⁵.

Přestože situace ohledně „díry v zemi“ na Denisově nábřeží nebyla doposud vyřešena a celá kauza se dostala až před soud, město se rozhodlo zrealizovat již dávno probírané přetvoření Sirkové ulice a budovy Hlavního nádraží. Budova vlakového nádraží již od začátku roku 2017 prochází rekonstrukcí, a to včetně svého okolí. Dokončení projektu zahrnuje vybudování nového autobusového nádraží v blízkosti zrekonstruované nádražní haly, jelikož zásadním plzeňským nedostatkem je poměrně velká vzdálenost vlakového a Centrálního autobusového nádraží (CAN). Stavební práce by měli ustát roku 2020. Zrušení stávajícího CAN je pro mnoho obyvatel téměř stejně nemyslitelné, jako demolice DK. Dalším bodem programu je nové pojetí podchodu, který od devadesátých let umožňuje bezpečnější pohyb přes frekventovanou oblast od Americké třídy k hlavnímu nádraží. Jelikož je stále méně a méně využíván a slouží jako další útočiště bezdomovců, mělo by dojít buď k jeho zasypaní, nebo taktéž kompletní rekonstrukci. K té by ovšem došlo až po pronajmutí podchodu soukromé společnosti. Jelikož společnost Amádeus Real

---

⁵³ Plzeň, Americká – Sirková 2014 In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/souteze-vystavy-seminare/ukoncene-architektonicke-souteze-dle-cka/plzen-americka-sirkova-2014/plzen-americka-sirkova-2014.aspx>. Path: Homepage; Soutěže, výstavy, semináře; Ukončené architektonické soutěže dle ČKA; Plzeň, Americká – Sirková 2014.

⁵⁴ ŠRÁMKOVÁ, Jitka. Mnohé stavby v Plzni vznikly bez soutěže architektů, argumentem je cena. In: *iDnes.cz* [online]. 27.11.2014 [cit. 20.1.2017]. http://plzen.idnes.cz/architektonicka-soutez-plzen-stavby-architekt-frv-/plzen-zpravy.aspx?c=A141127_085716_plzen-zpravy_pp.

⁵⁵ Místo obchodáku Corso může vzniknout krásný kus Plzně, říká architekt. In: *iDnes.cz* [online]. 18.1.2013 [cit. 20.1.2017]. http://plzen.idnes.cz/stavba-obchodniho-komplexu-corso-dqh-/plzen-zpravy.aspx?c=A130116_164654_plzen-zpravy_pp.

vlastní nedaleké, téměř přilehlé pozemky po DK, město uvažuje o pronájmu podchodu právě této developerské firmě.

DK Inwest nebyl jediným kulturním domem s několikaletou tradicí. Mezi památkově chráněné objekty byl zapsán novorenesanční Kulturní dům Peklo, jehož první část (Fischerova vila) byla vystavěna roku 1886.⁵⁶ Podle Programu rozvoje kultury města Plzně by do roku 2019 mělo dojít k jeho rekonstrukci, tím pádem město nebude postrádat atraktivní prostory pro konání kulturních akcí.

Na pojetí veřejného místa jako open-air galerie pracuje město již od roku 2010. Mezi lokality, které poskytují vhodné prostory a atmosféru jsou zařazeny sadové oblasti, břehy řek a prostranství před CAN.⁵⁷ V předešlých letech již proběhly Festivaly světla podobající se pražskému Signal festivalu a několikrát byla v daných lokalitách umístěna fotografická díla a různé prostorové instalace. Není-li problémem pořádat open-air výstavy na jednom břehu Radbuzy, mohl by se stejným způsobem využívat i břeh druhý. Došlo by k rozšíření pole působnosti mladých umělců, kteří doposud mají k dispozici omezené lokace.

Vzhledem k faktu, že investor zamýšlel vlastněné pozemky poskytnout i ke kulturnímu využití, otevřený pohled na umění by mohl oživit jeho do budoucna vznikající projekty.

2.8 Dotazování

Vezmeme-li v potaz, že na téma *Využití místa po Domu kultury Inwest*, vzniklo již mnoho anket a dotazníkových šetření, pak lze od občanů očekávat, že k danému tématu zaujmají osobitý postoj. V průběhu let, kdy se Plzni podařilo získat titul Evropské hlavní město kultury 2015, se lidé začínají více zajímat nejen o kulturní a komerční využití nového objektu, ale i o estetické působení místa.

2.8.1 Výběr typu výzkumu a metody sběru dat

Dotazník je uznáván jako vhodný výzkumný nástroj umožňující rychlý a na kvantitu bohatý sběr dat. Aby tazatel nemohl respondenty nijak ovlivňovat, je vhodné, pokud se aktéři výzkumu přímo neznají, nebo pokud vyplňování otázek probíhá bez tazatelovy přítomnosti. Z uvedených důvodů je vítána elektronická anonymní komunikace.

---

⁵⁶ Historie In: *Kulturní dům Peklo* [online]. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <http://www.kdpeklo.cz/historie/>

⁵⁷ *Program rozvoje kultury ve městě Plzni, 2009-2019*. 2010. Plzeň: Statutární město Plzeň.

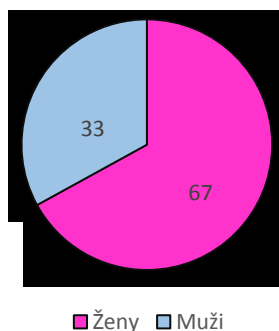
Dotazníky prošly nejprve testovacím kolem, kdy byly zadány osobně a byla testována smysluplnost a vhodná návaznost otázek. Finální verze obsahující celkem dvanáct otázek (včetně dotazu na pohlaví a věk) byla respondentům rozeslána elektronicky pomocí sociální sítě, a to především z důvodu otevřených otázek, během kterých se objevily naprosto rozdílné potřeby časové dotace. Z důvodu obsáhlé věkové škály bylo pro některé respondenty příjemnější vyplňovat dotazník bez časového limitu, což jim poskytlo pohodlí domova. Elektronická podoba dotazníku dosáhla 100 % návratnosti. Celkem dotazník vyplnilo 100 respondentů pocházejících z Plzně nebo Plzeňského kraje, jejichž odpovědi byly zaznamenávány zcela anonymně.

Dotazník vznikl díky webové stránce www.surveymonkey.com, která umožňuje vytvoření dotazníku zdarma. Dále napomáhá s jeho distribucí, tříděním získaných dat, a především s jejich přehledným shromažďováním.

2.8.2 Jednotlivé otázky

Jak již bylo zmíněno, první dvě otázky se týkaly pohlaví a věku respondentů. Informace k problematice tak byly od dotazovaných získávány z deseti otázek týkajících se nejen klíčového problému, ale i souvisejících témat. Samotné dotazování tedy začíná otázkou s číslem tři.

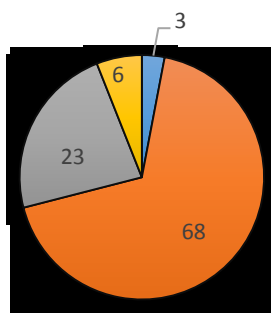
- **Údaje o respondentech**

- **Věková škála**

Věk respondentů: 16 až 70 let

Dotazník byl cílen především na mladší ročníky různého dosaženého vzdělání a profese.

Věkové kategorie ■ > 18 ■ 18-30 ■ 31-50 ■ 51-70

- **Otázka č. 3: Jaké hodnocení by od Vás DK Inwest získal za celkový vzhled a funkčnost?**

Pro začátek bylo nutné respondentům připomenout původní objekt DK. Od určité míry spokojenosti či nespokojenosti se postupně formoval názor na celou situaci. Otázka splnila svůj účel, mezi respondenty se našli krajní příznivci i krajní odpůrci zdemolované stavby, což vedlo k velmi rozličným názorům v otázkách následujících.

- **Otázka číslo 4: Souhlasili jste s demolicí DK?**

Dotaz byl dalším odrazovým můstkem pro další otázky vyžadující otevřenou odpověď. Pro uvažování o nové podobě urbanistického veřejného prostoru je nutné ujasnit si nejprve vztah k minulosti daného místa. I když měl DK nelichotivou přezdívku „Dům hrůzy u Radbuzy“, pro mnoho obyvatel měl specifický význam. Výsledek dotazu souhlasí s většinovým veřejně známým názorem.

- **Otázka číslo 5: Zajímá Vás kauza týkající se pozemků po DK?**

Taktéž otázka zjišťující vztah k místu, tentokrát současný. Výsledky nejsou vzhledem k průběhu celé kauzy překvapivé.

- **Otázka č. 6: Je podle Vás na místě podpora výstavby moderních/netradičních budov v blízkosti historického centra (jako např. Nová scéna DJKT)?**

Široká nabídka odpovědí měla respondentům pomoci vyjádřit i sebemenší nesouhlas, nebo naopak souhlas, s modernizací města. Sloužila taktéž jako katalyzátor pro vytvoření psaných odpovědí. Výsledky jsou velmi pestré. Někteří respondenti uvedli, že dotaz může být zavádějící. Podporováno může být prakticky cokoliv, ovšem otázkou zůstává, co bude realizováno.

- **Otázka č. 7: Která budova by podle Vás mohla DK nahradit? Můžete zvolit více odpovědí, maximálně však 3.**

Výběr několika možností i varianta vyjádření vlastního názoru rozpoutala očekávané teorie o geniu loci místa, lukrativnosti lokality a výskytu bezdomovců.

- **Otázka č. 8: Žáci se ve většině inspirovali minulostí, kdy na se periferii rozkládaly zelinářské zahrady. Místo nové budovy by uvítali park. Myslíte si, že by bylo možné tento nápad zrealizovat? Proč?**

Dotazník pro dospělé byl mezi obyvatele města rozeslán až po vyhodnocení dotazníků žáků sedmého ročníku základní školy (jejich rozbor nabízí didaktická část). Veškeré dotazování by žádným způsobem nemělo ovlivňovat rozhodnutí respondenta, avšak zde k tomuto jevu nedošlo. Dospělí se nijak nepozastavili nad názory žáků, pozastavili se nad možností či nemožností realizace nápadu, což bylo záměrem.

- **Otázka č. 9: Jak hodnotíte dění v oblasti kultury ve městě s titulem Evropské hlavní město kultury 2015?**

Otázka pro vytvoření souvislostí. Kandidaturu města neohrozila demolice kulturního domu, což mnohým obyvatelům připadá absurdní. Příležitostné využití již prázdných pozemků taktéž nesklízelo velký obdiv.

- **Otázka č. 10: Disponuje Plzeň dostatečným množstvím vhodných prostor pro pořádání kulturních akcí?**

Vzhledem k množství kulturně orientovaných prostor je na místě zjistit, zda je Plzeňané považují za zdařilé.

- **Otázka č. 11: Mělo multifunkční centrum OC Corso Americká nahradit DK (bez ohledu na výsledek místního referenda)?**

Díky médiím je známo, že poměrně velká část obyvatel rezignovala na svůj původní odpor k výstavbě Corsa. Objekt je lepším řešením než prázdný prostor. Cílem bylo zjistit, kolik ze sta respondentů by se zmíněnou stavbou nemělo problém.

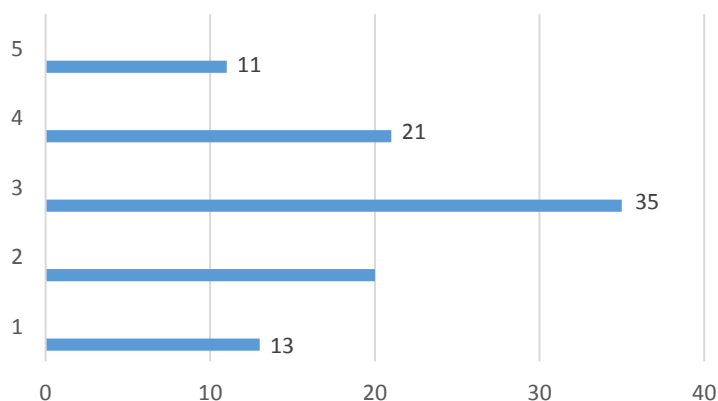
- **Otázka č. 12: Prostor pro Vaše připomínky ke kauze „město versus Amádeus Real“:**

Závěr dotazníku byl věnován jakési reflexi, shrnutí odpovědí do uceleného názoru. Dotaz nebyl záměrně uveden jako povinný údaj k vyplnění, návratnost však předčila očekávání. V následujícím rozboru otázek jsou některé odpovědi odcitovány.

2.8.3 Odpovědi a jejich rozbor

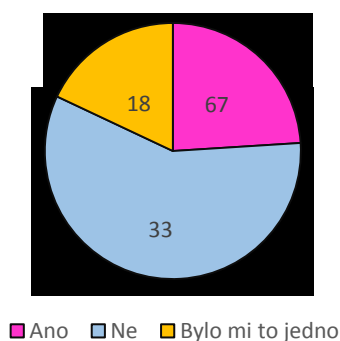
- **Otázka č. 3: Jaké hodnocení by od Vás DK Inwest získal za celkový vzhled a funkčnost?**

Respondenti měli možnost hlasovat pomocí hvězdičkového hodnocení, kdy 1 hvězdička znamenala nejhorší možné hodnocení a 5 hvězdiček naopak nejlepší.

Z výsledku je patrné, že Dům kultury měl mezi stovkou dotazovaných přibližně stejný počet příznivců jako odpůrců. Výsledek ovlivnila struktura otázky. Relativně dobré hodnocení objekt získal spíše za funkčnost než za estetické působení. Mezi respondenty (z obecného povědomí především mezi staršími občany) se však objevili i zastánci vizuální stránky objektu: „Mrzí mě že byl dům kultury strhnut, přece jenom byl v plzni jednou s těch majestátních budov, které by sice snesly rekonstrukci ale za to by za pár desítek let nadělaly stejnou parádu jako Plzni dělá například teď Velké divadlo.“

- **Otázka číslo 4: Souhlasili jste s demolicí DK?**

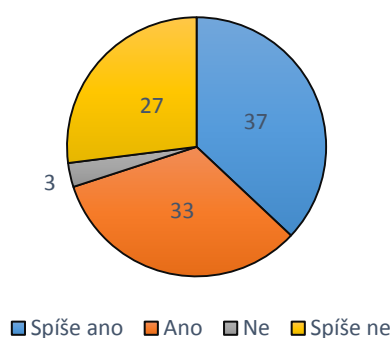

Nadpoloviční většina obyvatel města Plzně odpověděla záporně, přestože s vizuální stránkou objektu nebyli spokojeni. Tato otázka vyžaduje doplňkové a navazující podotázky, které byly položeny několika respondentům osobně. Za zmínku rozhodně stojí názor, který vysvětluje jeden z možných důvodů, který člověka vedl k rozhodnutí

podepsat či odmítnout petici za záchranu DK Inwest. Citace se zabývá i výsledkem referenda o zákazu výstavby OC Aréna, tedy OC Corso Americká.

„Já jsem byl pro, aby to zbourali, ale jen proto, protože jsem si myslel, že tam místo toho bude ten obchodák. Ať je tam klidně obchodák, ale ne díra v zemi. Když mi došlo, jak to všechno je, hlasoval bych radši proti. Kulturák nebyl žádnéj skvost, ale tohle je špatný. Referendum všechno zastavilo. Na druhou stranu je dobře, že proběhlo. Bylo to poprvé, co v Plzni něco takovýho klaplo.“ (muž_1;17)

- **Otázka číslo 5: Zajímá Vás kauza týkající se pozemků po DK?**

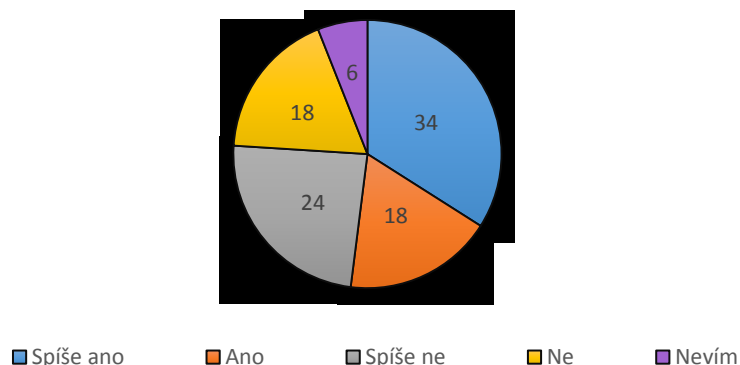

Lidé začínají být po několika letech beze změny situace buď více a více podráždění, nebo naopak naprosto laxní. Vzhledem k několika dalším plánovaným přestavbám a demolicím, které se mají odehrávat v nedalekém okolí více méně ladem ponechaných parcel, začínají Plzeňané ztrácet chuť orientovat se v minulém i aktuálním dění. Podle několika výroků na sociálních sítích je to stejně téměř nemožné.

Kauza město versus Amádeus Real je známá i mezi středoškolskými studenty, jelikož se jedná o událost téměř zpopularizovanou. Nestalo se, že by některý z respondentů nevěděl, s jakým tématem se právě setkal. Přestože dotazníky byly určeny dospělým obyvatelům Plzně, tedy osobám starším osmnácti let, v minimální míře se zapojili i respondenti ve věku šestnáct a sedmnáct let.

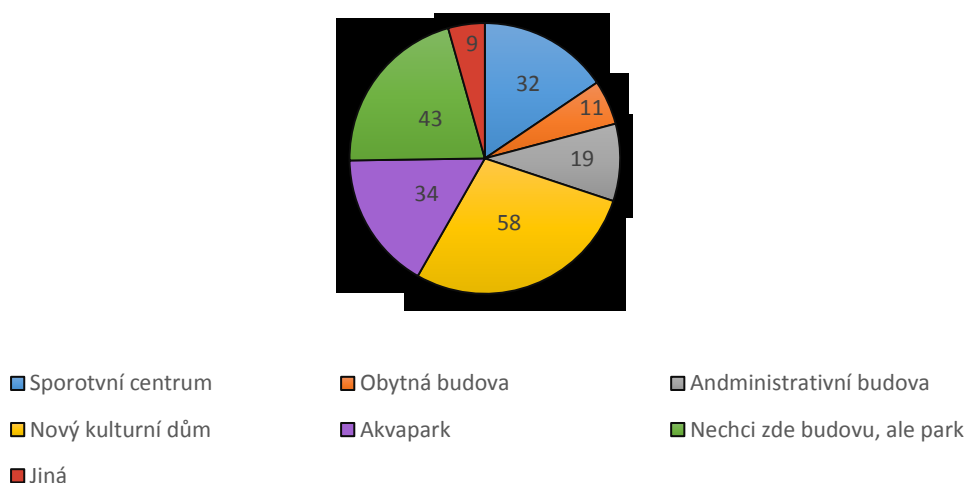

- **Otázka č. 6: Je podle Vás na místě podpora výstavby moderních/netradičních budov v blízkosti historického centra (jako např. Nová scéna DJKT)?**

Během soupeření s Ostravou o udělení titulu EHMK 2015 (a poté po jeho obdržení) nastala v Plzni řada změn. Modernizace a pokrok ve vývoji jsou vítány, v obecném měřítku je ale třeba brát je spíše s rezervou.

- **Otázka č. 7: Která budova by podle Vás mohla DK nahradit? Můžete zvolit více odpovědí, maximálně však 3.**

Možnosti vycházejí z plánů, které se naskytly v minulosti, nebo jsou stále případným řešením. Některé z nich nesouvisí přímo s danou lokalitou. Například projednávaná výstavba akvaparku, kterou však zastupitelstvo krátce po tomto dotazníkovém šetření zcela zamítlo. Respondenti však zmíněný nápad, dle počtu hlasů viditelných v grafu, vnímají jako poměrně vhodné řešení zástavby. Velmi překvapující je vysoký počet hlasů pro nový kulturní dům. Plzeňané mají neustálou potřebu srovnávat místní kulturní dění s ostatními městy (především Prahou). Každý prostor poskytující vyhovující prostory pro pořádání koncertů, festivalů a různých dalších událostí je vítán. Za rozhodnutím většiny

dotazovaných vyjádřit souhlas s vybudováním nových kulturních prostor může stát zklamání z již zmíněných zkrachovalých projektů (Světovar, galerie U Zvonu).

Mezi jinými možnostmi se objevily různorodé poznámky. Vhodné by údajně byly nové hasičské centrum či parkovací dům. Mezi jednoslovnými odpověďmi se objevilo několik víceslovných komentářů. Někteří respondenti uvedli, že nezáleží ani tak na funkci nové zástavby, jako na její vizuální stránce:

*„Více budov menšího měřítka, rozhodně se sem nehodí jeden velký komplex
(...)“*(respondent_2;17)

*„v podstatě cokoli, co by propojilo centrum a nádraží (pokud možno ne tesco apod)
a zaplnilo prázdno“* (respondent_3;17)

- **Otázka č. 8: Žáci se ve většině inspirovali minulostí, kdy na se periferii rozkládaly zelinářské zahrady. Místo nové budovy by uvítali park. Myslíte si, že by bylo možné tento nápad zrealizovat? Proč?**

Tato položka poukazuje na výsledek otázky, kterou se zabývali žáci základní školy. Z celkových sta hlasů bylo zaznamenáno sedmdesát kladných a třicet záporných. Žáci a dospělí jsou za jedno v názoru, že lokalita má rozhodně určitý potenciál. Taktéž se jejich úvahy shodují v oblasti problematiky bezdomovectví, dospělí navíc udávají obavy z neslučitelnosti parku s frekventovaností okolních silnic. Respondenti se vyjádřili od velmi optimistických odpovědí až po tvrdě variantu odsuzující. Komentáře ke **kladným odpovědím:**

„Zlepší se celkový vzhled našeho velkého města, přírody ve městě není nikdy dost“
(respondent_4;17)

„Méně nákladný než stavba, přirozeně navazuje na prostor zeleně kolem řeky“
(respondent_5;17)

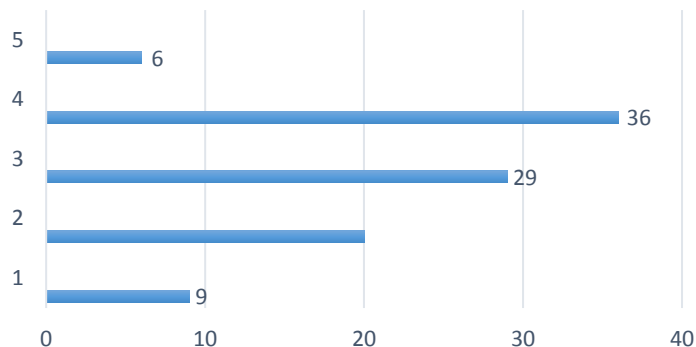
Negativně laděné komentáře:

„Možné by to bylo, ale oblast za Radbuzou není příliš libivá. Park by celou situaci zhoršil.“ (respondent_6;17)

„myslím si, že město nepostaví další veřejné místo, kde by se mohli volně potulovat bezdomovci“ (respondent_7;17)

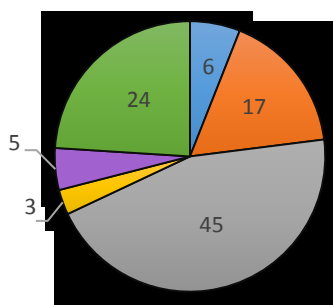
- **Otázka č. 9: Jak hodnotíte dění v oblasti kultury ve městě s titulem Evropské hlavní město kultury 2015?**

Dotaz byl koncipován stejně jako otázka č. 3 (hvězdičkové hodnocení).

Obecně vzato je na události minulé i nadcházející nahlíženo s pozitivním nádechem.

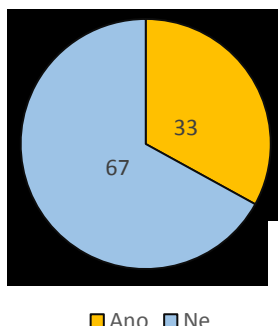
- **Otázka č. 10: Disponuje Plzeň dostatečným množstvím vhodných prostor pro pořádání kulturních akcí?**

■ Rozhodně ano ■ Ano ■ Spíše ano ■ Rozhodně ne ■ Ne ■ Spíše ne

Z grafu je patrné, že téměř čtvrtina obyvatel má pocit, že by se situace s prostory mohla zlepšit. Pokud je však otázka změněna na *Kam v Plzni jít za kulturou?*, jenž byla položena malému okruhu přátel a rodiny, každý se na chvíli zamyslí.

- **Otázka č. 11: Mělo multifunkční centrum OC Corso Americká nahradit DK (bez ohledu na výsledek místního referenda)?**

- **Otázka č. 12: Prostor pro Vaše připomínky ke kauze „město versus Amádeus Real“:**

V několika případech byly zaznamenány až vulgární a negativně zabarvené příspěvky. Pro bakalářskou práci byly vybrány tři obsáhlé anonymní komentáře.

„Zaškrtnla jsem u poslední otázky "ne," ale nejsem jednoznačně proti obchodnímu centru. Park by byl hezký, nicméně není tak využitelný a nemůže nahradit kulturní dům. Mně osobně v Plzni nic nechybí a autem si dojezu kamkoliv, proto myslím, že plocha by mohla být využita tak, aby například byla atraktivní pro turisty, kterých je tu zvláště od roku 2015 spoustu.“ (respondent_8;17)

„Tento prostor v centru Plzně je tak velký, že by jej měla zcela zaplnit jedna jediná monolitická budova, na to je Plzeň naopak malá (resp. plzeňské centrum). Radnice by se měla snažit docílit toho, aby vznikla alespon v části, např. směrem k nábřeží, architektonicky "významná" budova, kterou by si chtěl vyfotografovat každý turista (...).“ (respondent_9;17)

„(...) Obecně by městu mělo jít o to, aby potencionální budova místo nehyzdila, ale kultivovala, a svým provozem neobtěžovala jakkoliv své okolí (hlukem, emisemi, dopravní obslužností a já nevím čím ještě) (...).“ (respondent_10;17)

„je smutný, že někomu takhle propadla investice a je otázkou, jak to dopadne. Na druhou stranu je ale stejně hrozný, že město dopustí, že největší (a jediný takové velikosti) kulturní sál, dům se nechá zbourat kvůli mega obchodáku, kterých je v centru i na okrajích města plno. (...).“ (respondent_11;17)

Shrnutí: Na základě porovnání získaných výpovědí s výpověďmi z let předešlých je nutné konstatovat, že se veřejné mínění příliš nezměnilo. Mnozí rezignovali a obchodní dům typu Corso by byli ochotni přijmout, avšak především z důvodu vytvoření nové zástavby. Plzeňané zaujímají dva extrémní postoje ohledně možnosti vzniku parku. Některým město připadá stále příliš šedivé a další zeleň ve veřejném prostoru postrádají, jiní v tomto řešení nevidí absolutně žádný smysl. Překvapivé je, jak se lidí i po téměř pěti letech uvedená kauza dotýká.

3 Didaktická část

Didaktickou část tvoří zrealizovaný výtvarný projekt se žáky sedmé třídy základní školy. Nejprve je rozhodně na místě seznámení s důležitými pojmy.

3.1 Důležité pojmy

Pro začátek je nezbytné seznámit se s metodami a postupy, které jsou v práci zahrnuty.

3.1.1 Projekt

Abychom mohli hovořit o projektu, výuka musí nést určité znaky. Projekt musí vycházet ze žákovy potřeby řešit nějaký problém, který se ho nějakým způsobem týká. Neobejde se bez propojení s realitou, důrazu na osobnostní rozvoj žáka a přínosu nových zkušeností. Hlavním autorem projektu je vždy žák. On ho formuje a v ideálním případě volí i jeho téma a cíl.

Projektová metoda je „*vyučovací metoda, v níž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování určitých projektů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2008)⁵⁸ S projekty a projektovou metodou se můžeme setkat již na přelomu 19. a 20. století v rámci pragmatické pedagogiky vycházející z tezí Johna Deweye a Williama Heard Kilpatricka. Pragmatici upozorňovali na důležitost propojení naučených dovedností a znalostí s praktickými dovednostmi

---

⁵⁸ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 5. vyd. Praha: Portál, 2008, 322 s. ISBN 978-80-7367-416-8. s. 184.

uplatnitelnými v každodenním životě. „Otec projektového vyučování“ John Dewey kladl důraz na rozvoj osobnosti a individuality žáka.⁵⁹

3.1.2 Skupinová výuka

Skupinová výuka je jednou z oblíbených forem využívaných v rámci projektové výuky. Rozvíjí mnoho žákových kompetencí, především kompetence sociální a komunikativní. Bohužel má svá úskalí. Patří mezi ně rozdělování a přijetí rolí především ve větších skupinách (pět a více žáků), kdy se někteří dominantnější žáci chopí vůdčí role a jiní se stávají členy pasivními. Obecně vzato však platí lidové pořekadlo „více hlav více ví“. Projekty postavené na zpracování většího počtu informací vyžadují skupinovou práci. Pracovní proces zabírá méně času, dochází k prolínání nápadů a závěrečná práce obsahuje více osobitých vkladů.⁶⁰

V případě projektu týkajícího se DK byla skupinová práce zvolena na základě výše uvedených poznámek. Pro danou skupinu žáků bylo v následující kapitole uvedené téma naprosto nové, stejně tak způsob práce a technika. Řešení etapy výtvarného úkolu ve skupinách přineslo více zkušeností všem zúčastněným stranám.

3.1.3 Diskuze

Diskuze je neodmyslitelnou součástí výuky. Učitel vedoucí diskuzi by měl mít připravené jednotlivé body, které by měl dialog obsáhnout. Není chybou mít několik otázek připravených v písemné formě a žákům je předčítat. Nemělo by se jednat o komunikaci pouze verbální, přátelská gesta a oční kontakt obecně pomáhají k navození přátelštější atmosféry. Ta má velký vliv na finální výtvor. Atmosféru určuje i zasedací pořádek, který je na místě pozměnit. Ideální je posezení v kruhu, aby mohlo dojít k očnímu kontaktu mezi všemi zúčastněnými. Ne vždy je ale tento krok realizovatelný.⁶¹

Následující projekt a řešení výtvarného úkolu otevírala i uzavírala společná diskuze.

Úvodem bylo při řešení aktuálního problému nutné uvedení žáků do problematiky

---

⁵⁹ DÖMISCHOVÁ, Ivona. *Projektová výuka: Moderní strategie vzdělávání v české republice a německy mluvících zemích*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011, 192 s. ISBN 978-80-244-2915-1. s. 12.

⁶⁰ DÖMISCHOVÁ, Ivona. *Projektová výuka: Moderní strategie vzdělávání v české republice a německy mluvících zemích*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011, 192 s. ISBN 978-80-244-2915-1. s. 82.

⁶¹ PETTY, Geoff. *Moderní vyučování*. 6. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2013, 562 s. ISBN 978-80-262-0367-4. s. 219 - 226.

a zmapování jejich míry informovanosti k dané situaci, zaujatých postojů, názorů a míry zájmu o téma. Učitel by měl znát počáteční vklad svých žáků a pomoci jim zformovat finální výsledek.

V závěrečné diskuzi bylo na místě zhodnotit klady a zápory projektu a jeho přínos. Reflexe je velmi důležitou součástí projektu. Slovní hodnocení prováděné nejen na závěr, ale i průběžně pomáhá žákům získat větší motivaci. Formou diskuze může učitel žáka posunout od nápadu k činu, případně včas odhalit jeho nejistotu při práci či naopak nereálná očekávání. Učitel a žák by měli zaujímat rovnocenné partnerské postavení.

3.2 Výtvarný úkol *Co může nahradit Dům kultury Inwest?*

- **Úkol:** Architektonická soutěž o návrh budovy, která by měla nahradit DK
- **Námět:** Návrh objektu/parku dle vlastní fantazie s ohledem na získané informace
- **Výtvarný problém:** Nalezení vhodného řešení pomocí procvičení prostorového vnímání, převedení plošné kresby do prostorového objektu
- **Výtvarná technika:** malba/kresba dle vlastního uvážení, modelování z různých materiálů (papír, plast, přírodniny atd.)
- **Přidaná hodnota:** Zapojení představivosti, zkoumání sociálně-kulturních vztahů, vytvoření názoru a postoje k aktuální společenské situaci
- **Cílová skupina:** Žáci druhého stupně ZŠ, konkrétně sedmý ročník. Jedná se o heterogenní skupinu ve věku 12-13 let. Projekt byl zapojen do běžné výuky výtvarné výchovy, přestože výtvarné pojetí architektury nebylo zatím plánované. Technika práce byla tomuto faktu přizpůsobena. Práce proběhla ve třech výukových blocích v časové dotaci 3x100 minut (klasický dvouhodinový blok s vynecháním desetiminutové přestávky).
- **Celkový počet žáků ve třídě:** 26, z toho 12 dívek a 14 chlapců
- **Cíle:** Žák vyjádří svůj názor a obhájí ho na základě doložených argumentů. Žák uplatňuje nově získané dovednosti a informace v praxi. Žák spolupracuje se svými spolužáky a s vedoucím projektu na základě vzájemné komunikace.
- **Očekávané výstupy podle RVP ZV:**
  - **VV 9-1-02** - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

- **VV 9-1-07** - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- **VV 9-1-08** - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ⁶²

3.2.1 Charakteristika výtvarného úkolu

Následující školní projekt lze označit jako projekt krátkodobý, vzhledem k poskytnuté časové dotaci. Úvodní motivační rozhovor posloužil zároveň jako zjišťovací prostředek s cílem seznámit skupinu s problémem, inspirovat ji a získat osobité názory jednotlivců. Jelikož se žáci s tématem zahrnujícím architekturu setkali poprvé, bylo nutné práci zahájit prostřednictvím naladění v podobě krátkého brainstormingu. Při diskuzi byl kladen důraz na osvojení nových poznatků a termínů a následně na jejich co nejlepší aplikaci v praktické části úkolu. Projekt byl přizpůsoben již osvojeným dovednostem pracovní skupiny, poskytl ale i rozvoj dovedností nových. Hlavním úkolem žáků bylo na základě získaných informací a vlastní fantazie vytvořit kresebný, případně malířský, návrh týkající se individuálního přání na zástavbu nahrazující DK. Každý žák pracoval na svém vlastním návrhu se zaměřením na zapracování objektu či objektů na dané místo, zohledněním potenciálu místa a již probíraných možností. Posléze došlo k rozdělení žáků na skupiny dle jejich preferencí, což znamená podle objektu, jež navrhovali. Podle stanovených kritérií měli v dané skupině vybrat vítězný výtvar a následně ho formou skupinové práce převést do prostoru. Jedná se tedy o výsledek tvorby individuální i kolektivní. Došlo také

Úkol je zaměřen na to, jak pubescenti vnímají k propojení předem stanoveného úkolu se spontánními prvky, jelikož v některých okamžicích žáci značně ovlivnili průběh práce. aktuální dění ve městě, ve kterém žijí a chodí do školy. Podle vlastní potřeby si mohli sami zvolit výtvarné potřeby, aby vznikla co největší různorodost prací a vlastní projev byl co nejvíce uvolněný. Důraz byl kladen na vnímání konkrétního prostoru, vztah k místu a co nejsobitější umělecký vklad.

---

⁶² *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: MŠMT, 2016. s. 88-89.

3.2.2 Charakteristika skupiny: vývojová psychologie – období dospívání

Cílová skupina byla zvolena na základě hned několika faktorů. Žáci měli možnost vidět budovu na vlastní oči a zachovat si na ni nějaké vzpomínky. I v poměrně raném věku si mohli vytvořit k místu nějaký vztah, ať už kladný nebo záporný. Jejich schopnosti a vývojová fáze jim umožňuje o problematice hovořit otevřeně, projev vlastního názoru je během projektové výuky žádaný.

Práce s pubescenty vyžadovala přátelský a možnostem otevřený přístup. Nejdůležitější složkou pracovního procesu se stala průběžná motivace založená na pravidelném povzbuzování a individuálním přístupu.

Starší školní věk neboli pubescence je označení pro jedince ve věkové skupině 10-15 let, celé období dospívání však trvá až do 20. roku života. Nastupuje formálně abstraktní myšlení a rozvíjí se kritičnost. Podle Piageta dochází ke stadiu formálních logických operací, jehož dosažení je velmi individuální. Probíhá od 11. - 12. roku života. Piagetovo stadium můžeme nazvat i stadiem hypoteticko-deduktivního myšlení. Dospívající jsou schopni pracovat s teorií a vytvořit ze získaných poznatků vlastní logické závěry.⁶³

Psychoanalytička Anna Freudová uvedla, že „*dospívání je charakteristické růstem pudových tendencí a následným narušením osobnostní rovnováhy.*“⁶⁴ Většina pubescentů se proto potýká s emoční labilitou a hledáním sebe sama.

Pubescent se snaží být co nejvíce dospělým, přesto se vyhýbá řešení celé škály problémů. Pokud nemá možnost se problému vyhnout, hledá pro jeho vyřešení různé alternativy. Neprojevuje zájem o kompromis, rád prosazuje vlastní názory. Dospívající se však zajímají o problémy, které se nějakým způsobem netýkají přímo jejich osoby, ale například celé společnosti. Rádi jsou zapojováni do světa dospělých s dospělými tématy. Jedinec se pokouší o nezávislost, odpoutává se od rodičů a vytváří si vlastní postoje.

Vzhledem k rozvíjení abstraktního myšlení může nastat období tvrdé sebekritiky, jež je projevem zoufalství nad nemožností představovaného sebevyjádření se. Spolu s pocitem nepochopení od okolního světa zabředá pubescent do krize, kdy může projevovat odpor k jakékoli činnosti.⁶⁵

---

⁶³ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. s. 380.

⁶⁴ Tamtéž, s. 368

⁶⁵ HAZUKOVÁ, Helena, ŠAMŠULA, Pavel. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005, 129 s. ISBN 80-7290-237-7. s. 55 a 60.

V tomto období se mění i postoj k předmětům školní výuky. Roli hraje míra jedince o předmět a způsob využití nabitých znalostí v budoucnu. Pubescent potřebuje v činnosti najít smysl, bezcílné učení vede k frustraci a odporu k danému předmětu výuky.⁶⁶

3.2.3 Výtvarný projev

Touha po dokonalosti vede žáky až k téměř otrockému kopírování vizuální předlohy. Napodobování reality vede ke dvěma rozličným závěrům. Opakující se neúspěchy dospívajícího motivují k pokračování v činnosti nebo ho naopak donutí v dané aktivitě pokračovat. Je-li pubescent do tvorby nucen, dochází ke ztrátě zájmu o další vývoj v této oblasti a parodování vlastního projevu.⁶⁷

Období výtvarné krize nastává kolem 10. roku života, mnohdy se však objevuje až v dospělosti. Podle přiblížení studie L. S. Vygotského v publikaci Heleny Hazukové a Pavla Šamšuli je snaha adolescentů o co nejlepší přiblížení skutečnosti důvodem, proč se vyhýbají znázornění lidské postavy. Vygotský určuje nástup krize výtvarného projevu až kolem roku 13. a 15. Proč krizi zažívají dospělí tkví v nedostatku zkušeností. Množství zkušeností s tvorbou, ale i životních, má vliv na rozvoj či stagnaci fantazie. Představitost během dospívání již není tak živá jako u dětí v mladším školním věku a s postupujícím věkem se logicky ještě více potlačuje. Žáci staršího školního věku vyžadují smysluplnou činnost, jež jim pomůže dosáhnout nejlépe očekávaného či pozitivně překvapivého výsledku.⁶⁸ Pokud jsou žáci zdárně motivováni, nebojí se experimentovat a pracovat s fantazií.

3.3 Realizace projektu

Řešení výtvarného úkolu se odvíjelo podle předem připraveného scénáře. Samozřejmě během tvůrčího procesu došlo v některých bodech k improvizaci, což je jedním z očekávaných úskalí projektu. Jelikož žáci mají plné právo proces formovat a aktivně do něj zasahovat, výsledky se mohou lišit od zamýšleného finálního výtvoru.

---

⁶⁶ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. s. 413

⁶⁷ HAZUKOVÁ, Helena, ŠAMŠULA, Pavel. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005, 129 s. ISBN 80-7290-237-7. s. 61

⁶⁸ Tamtéž, s. 20 a 67 - 70.

3.3.1 Scénář projektu Co může nahradit Dům kultury Inwest?

Slovo „co“ se v názvu objevuje záměrně. Jakákoli větší specifikace by mohla třídu ovlivnit. Různé způsoby ovlivňování jsou patrné v některých kresebných plánech a při řešení dotazníku, jež byl do projektu zahrnut v rámci závěrečné reflexe.

- **Scénář projektu⁶⁹ Co může nahradit Dům kultury Inwest? 1. část**

První částí projektu se rozumí první blok výuky. Vzhledem k možnostem třídy bylo nutné projekt rozdělit do částí na sebe navazujících. Byla narušena kontinuita procesu, během kterého se několikrát změnili pracovní podmínky a počet zúčastněných žáků.

Motivace proběhla formou prezentace. Ta žáky seznámila s historií, současností i plánovanou budoucností místa. Během prezentace byly žákům kladeny otázky týkající se jejich vzpomínek na místo a jejich názorů na historický vývoj prezentované městské oblasti. Jedná se tedy o motivaci slovní, která je postavena na tzv. naladění a uvedení do problematiky formou přátelského dialogu. Po prezentaci se žáci seznámí s tvorbou myšlenkové mapy.

Motivace	Postup – metody, aktivity	Cíle (očekávané výstupy)	Poznámky
	Obrazová prezentace – fotografie DK Inwest, historické fotografie místa, aktuální fotografie prázdného prostoru	Seznámí se s objektem zájmu, jeho historií a současným děním. S těmito informacemi zvládne dále pracovat.	Flip-chart, PC, promítací zařízení
	Diskuze – názory na DK, vztah k místu, reakce na obrazovou prezentaci, anketa – Líbí se vám Dům kultury Inwest?	Vyjádří subjektivní názor týkající se estetické stránky DK a místa, kde se nacházel.	
	Vyprávění – Co si přeji místo DK? Co si zde představuji a proč? Hodí se na dané místo budova moderní (odpovídající době) nebo spíše méně nápadná? Pracujte i s názory ostatních. Inspirujte se realizovanými projekty z knihy.	Vytvoří vlastní představu, kterou představí ostatním. Naslouchá druhým. Žáci společně vytvoří pro a proti uvedených představ. Zformuluje vlastní názor a dovede přijmout názor ostatních.	Kniha D.O.M.E.K. – navození představ o práci
	Vysvětlení pojmů – ptačí perspektiva, půdorys a řez budovou,	Seznámí se s pojmy a dokáže s nimi dále pracovat	Převést pojmy v kresby na

⁶⁹ Scénář sestaven podle: TOMKOVÁ, Anna, Jitka KAŠOVÁ a Markéta DVOŘÁKOVÁ: *Učíme v projektech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 176 s. ISBN 978-80-7367-527-1.

	architektonická soutěž – návrhy předvedeny v prezentaci		tabuli/flip-chart, promítáčka, PC
	Myšlenková mapa – společná práce na tabuli: typy staveb a jejich funkce	Pracuje s tím, co si již zapamatoval a co ještě nebylo zmíněno. Ve spolupráci vytvoří škálu možností.	
Mapování tématu	Mapování – pomocí otázek: Co se nachází v okolí místa? Jakým způsobem lze pracovat s přítomností řeky, nádražím, obchodním centrem,...? Jaká má místo negativa, jaká pozitiva?	Dává věci do souvislostí a uvědomuje si jejich vzájemné vztahy. Pracuje logicky a volí vhodná řešení.	
	Skici – Vžijte se do role architekta. Díky již ujasněným termínům si nakreslete vlastní návrh budovy, se kterým budete později dále pracovat	Nápad dovede promyslet a zkonzultovat.	Papír A4, tužka, případně fix
	Samostatná práce – Vyberte s pomocí vedoucího projektu vhodné skici pro další práci.	Odhadne své možnosti a bere v potaz osobní zkušenosti.	
	Technika – malba nebo kresba, možnost práce s rýsovacími potřebami		Rýsovací potřeby (pravítka, kružítko), tužka, pomůcky na malbu či kresbu, čtvrtka A3
	Průběžná motivace – rady, pochvaly		
Řešení ½	Klíčová otázka – S jakými materiály, prvky a barvami lze v případě realizace návrhu pracovat?	Přemýšlí v souvislostech a dokáže vnímat vybranou oblast (místo) jako celek.	
	Prezentace – Individuálně seznámte vedoucího projektu se svým návrhem.	Obstojně obhájí svůj návrh, přijímá kritiku a nápady ostatních.	
	Klíčové otázky – Je prostor vhodně zaplněn? Odpovídá stavba potřebám většiny obyvatel?		
Produkt projektu ½	Hledání možného výstupu – utřídění poznatků pro další práci, finální návrh	Seznámí se se svými možnostmi a pracemi ostatních a díky těmto zkušenostem přemýšlí o dalším kroku projektu.	
Závěr	Dotazování – spokojenost či nespokojenost s prací	Sebereflektuje.	
	Naladění na další krok projektu – přineste si pomůcky, které zadá vedoucí projektu		Pomůcky: lepidlo, nůžky, papírové roličky, přírodniny (kaštiny, listy, kamínky,...), PET lahve, pomůcky na kresbu a malbu

Obrázky použité pro prezentaci:

Obrázek 4: Snímek z roku 1938

Fotografie zachycuje tehdejší Nádražní (dnešní Americkou) ulici a téměř nezastavěný břeh řeky Radbuzy.

Foto: archiv - Západočeské muzeum v Plzni

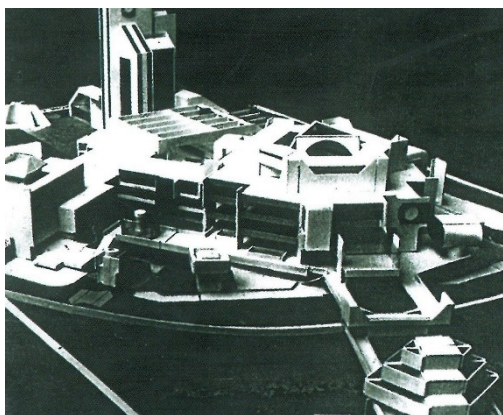

Obrázek 5: Dům kultury ROH, později Invest, dva roky po otevření

Foto: Jaroslav Hausner, archiv - Západočeské muzeum v Plzni

Obrázek 6: Corso Americká - počítačová vizualizace

Obrázek 7: Návrh domu kultury, s nímž Miloslav Hrubec vyhrál architektonickou soutěž

Foto: archiv Miloslava Hrubce

Obrázek 8: Současný stav pozemků

Foto pořízeno z dochované lávky, odkud je nyní možný výhled na budovu hlavního nádraží.

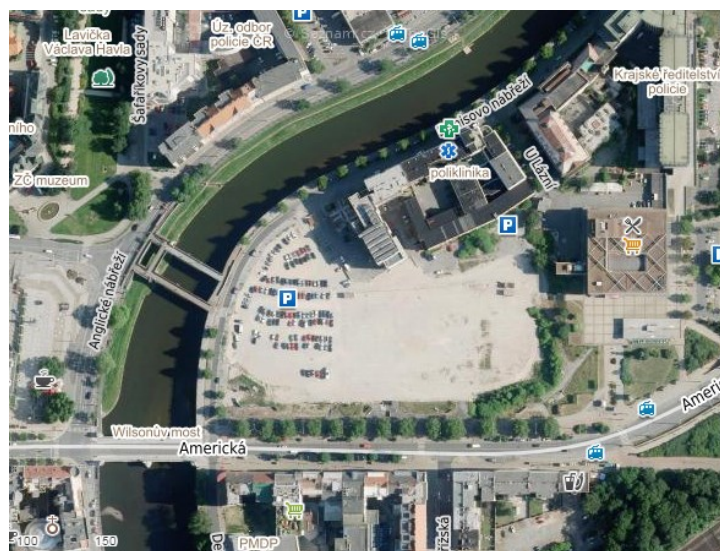
- **Scénář projektu *Co může nahradit Dům kultury Inwest?* 2. část**

Druhá část zahrnuje druhý a třetí blok výuky. Na tvorbu prostorového objektu měli žáci vyhrazenou větší časovou dotaci. Třetí blok zahrnoval závěrečné reflexi. Pro lepší uzavření společné tvorby proběhlo krátké dotazníkové šetření.

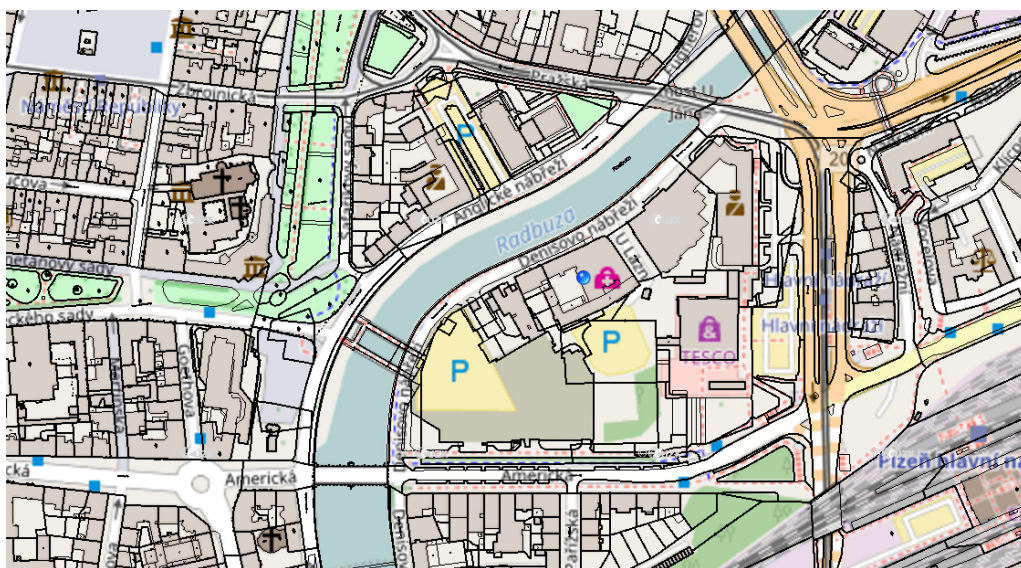
	Postup – metody, aktivity	Cíle (očekávané výstupy)	Poznámky
Motivace a mapování	Obrazová prezentace – fotografie před a po, letecký pohled na prázdné místo po DK - připomeňte si místo, se kterým se pracuje, katastrální mapa	Zpracuje další informace a dokáže je aplikovat v praxi.	Flip-chart, PC, promítací zařízení
	Uvedení dalšího kroku – Vytvořte pracovní týmy na základě stavby, jakou jste navrhovali. Na principu architektonické soutěže zvolte ve své skupině vítězný návrh. Ten poté zrealizujte – vytvořte 3D objekt.	Spolupracuje, se svými spolužáky se umí domluvit na řešení výtvarného problému.	Pomůcky uvedené v první části
Řešení 2/2	Prostor – Podle šablony si připravte velikost parcely/tvar prostoru, na kterém vytvoříte 3D model vítězného návrhu.		Papírová šablona, balicí papír/karton/čtvrtka velikosti minimálně A2
	Klíčová otázka – rozdělení rolí: Kdo bude jak pracovat? Jaké budou zvoleny materiály?	Chopí se role v realizačním týmu, nebo přidělenou roli přijme.	
	Společná práce – V utvořených skupinkách vytvořte na nakresleném pozemku model za použití vybraných pomůcek.		
	Vymezení problému – Ujasněte si, že práce probíhá ve vhodném měřítku. Spolupracujte s ostatními a předejděte problémům.	Ujasní si prostorové vztahy a vztah modelu s realitou.	
	Průběžná motivace, rady – Zkuste pracovat podle své fantazie. Inspirujte se, nekopírujte.		
Produkt projektu 2/2	Prezentace skupin – Skupiny prezentují výsledky své práce, ke každé práci je veden krátký rozhovor se skupinou.	Prezentuje své návrhy, naslouchá ostatním prezentacím.	
	Ohlédnutí za projektem – Jaký mám na dané téma názor? Jakým způsobem by se s ním ještě dalo pracovat?	Nachází další možná řešení.	

Reflexe, závěr	Dotazník – dotazník týkající se dalších možných řešení, individuální ohlédnutí za projektem	Individuálně vysvětluje záměr své práce. Možná je změna úhlu pohledu na dění kolem DK na základě získaných informací.	Předem připravený dotazník
	Rekapitulace – kolektivně formou rozhovoru, otázka: Co mi projekt přinesl? – sepsání pro a proti, diskuze o poznatcích, vyjádření pocitů z práce	Zformuluje vlastní názor na průběh projektu a reflektuje svou práci i práci skupiny.	Otevřená diskuze, tabule nebo flip-chart

Obrázek 9: Letecký pohled na prázdné pozemky

Obrázek 10: Detail z katastrální mapy města Plzně

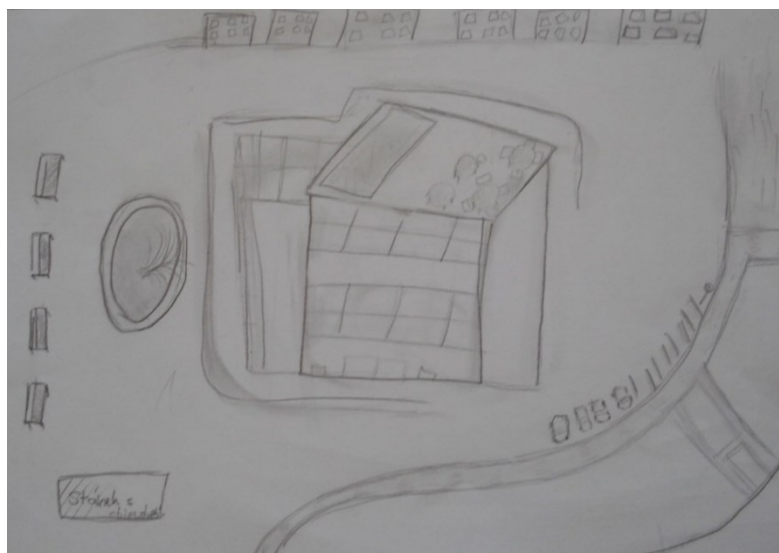
3.3.2 Vybrané práce žáků

Kresebné návrhy:

Obrázek 11: Hotel (chlapec, 7. ročník)

Žák se rozhodl pracovat s celkovým pohledem na danou oblast. Poměrně velkou část věnoval zeleni. Původně měla být práce pouze černobílá, k vybarvení došlo pro zvýraznění budovy hotelu. Barva má tedy především upoutat pozornost, jiný význam jí nebyl připisován.

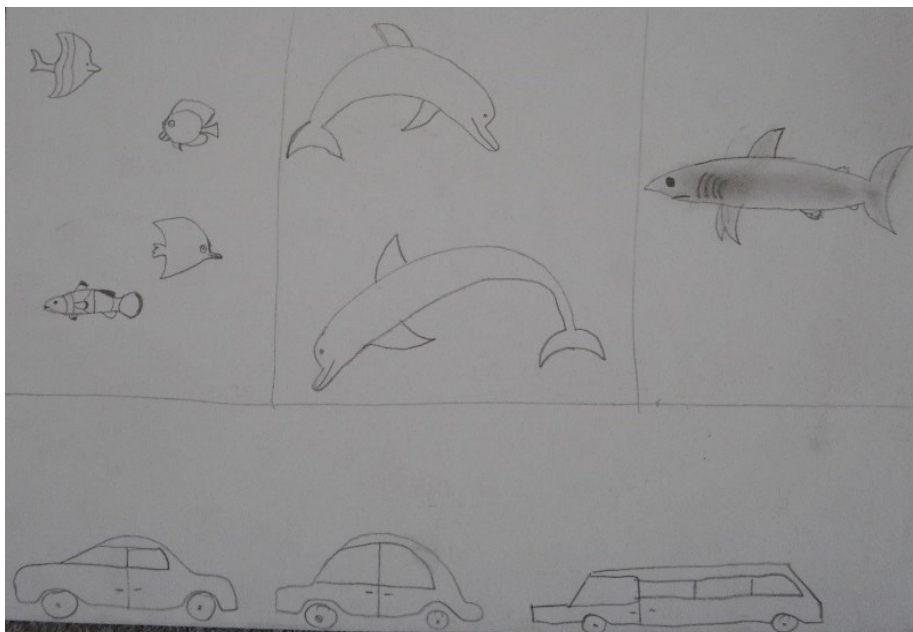

Obrázek 12: Prosklená moderní budova se střešní terasou a bazénem (chlapec, 7. ročník)

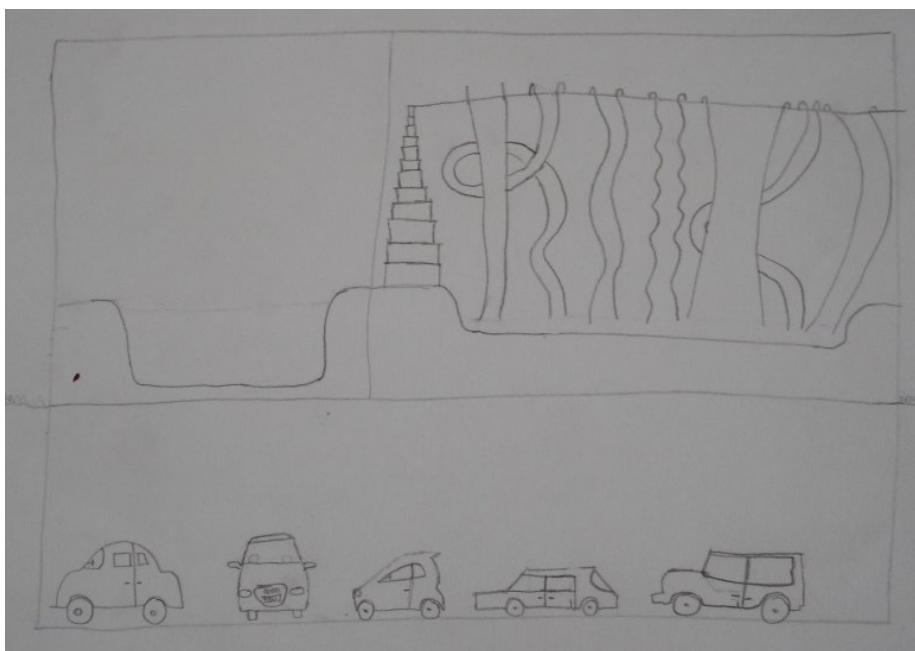
Před budovou byl ponechán prostor pro parkoviště, za budovou by měl vzniknout park s fontánou a občerstvením. Návrh se potýká s problémy s perspektivou a s volbou úhlu pohledu, kterých si byl žák sám vědom. Základní principy si však začal postupně osvojovat.

13

14

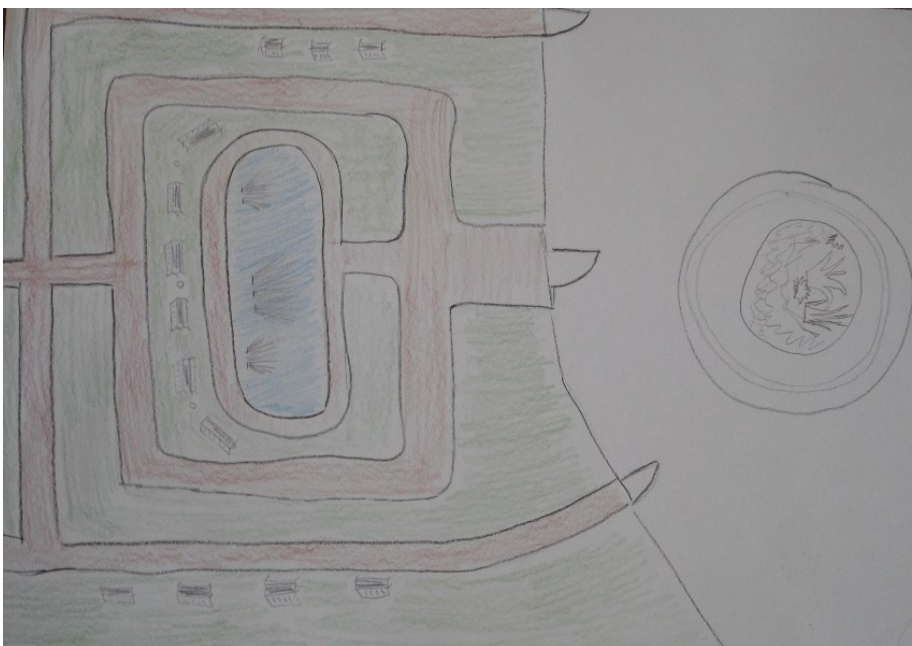
Obrázek 13 a 14: Akvapark s akváriem (dívka, 7. ročník)

Dívka se více než na celou budovu zaměřila na detail. Absenci barvy způsobil dívčin důraz kladený na samotnou kresbu, která by se s použitím barvy mohla změnit.

15

16

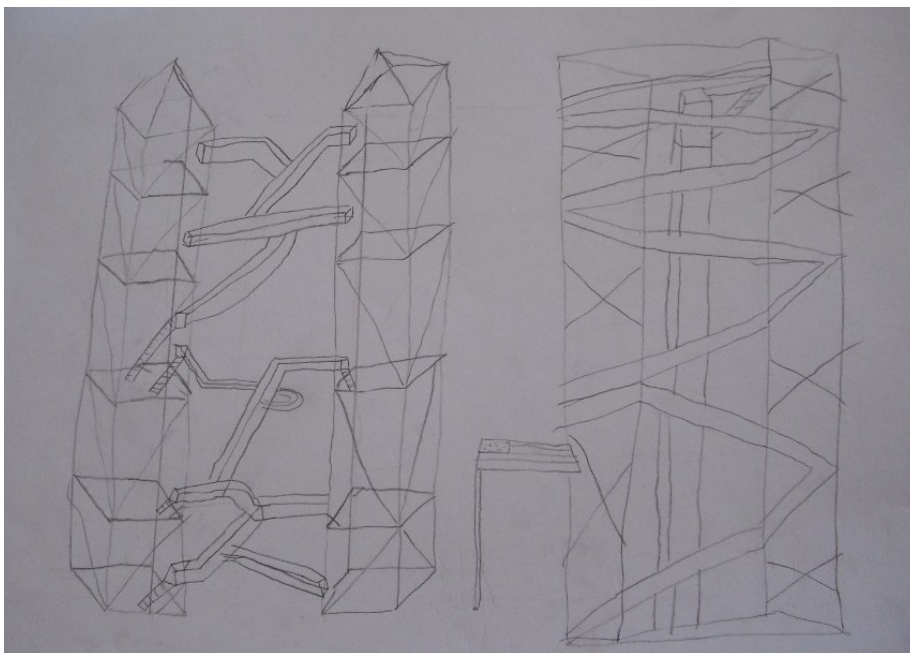

Obrázek 15 a 16: Návrhy parků žákyň 7. ročníku

15: Park se stezkou pro pejskaře

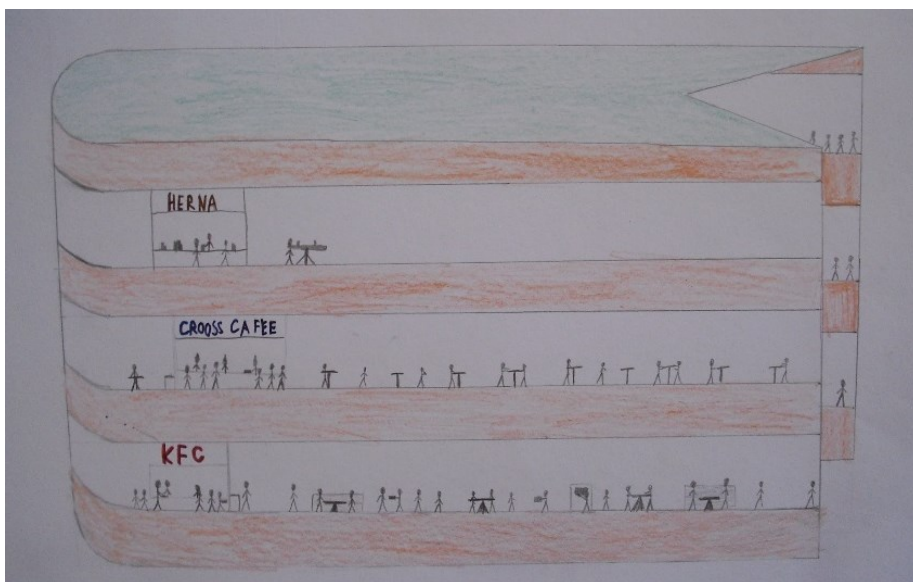
16: Park s centrálním jezírkem

Nedílnou součástí parků se staly fontány a jezírka různých tvarů. Různými způsoby však byly řešeny parkové cesty. Část žáků pracovala s myšlenkou uzavíratelných cest pomocí branek (viz obr. 16).

Obrázek 17: Komplex prosklených budov (chlapec, 7. ročník)

Žákova práce se odvíjela od jeho znalosti moderních architektonických trendů. Vytvořil tedy návrh prosklených výškových budov, které sice značně ovlivňují podobu horizontu, avšak kompletní transparentnost by měla stavby odhmotnit. Chlapec vyjádřil potřebu umístit do několika pater galerii a výstavní síně tak, aby bylo umění snadno dostupné široké veřejnosti. Komplex samozřejmě tvoří úmyslně čitelné nosné konstrukce.

Obrázek 18: Netradičně tvarované obchodní centrum (chlapec, 7. ročník)

Žák se po vytvoření několika skic rozhodl k experimentu. Tvar budovy vznikl na základě náhlého nápadu, který podnítil individuální rozhovor. Žák měl chuť vytvořit něco osobitého.

Prostorová tvorba:

Obrázek 19: Akvapark s parkovištěm a zelení (práce smíšené skupiny, žáci 7. ročníku)

Akvapark vznikl propojením návrhu z obrázků 8 a 9 s nápady ostatních členů skupiny, kteří prosadili okolní zeleň a parkoviště. Model byl vytvořen z několika papírových krabiček tak, že v důsledku jejich různých velikostí došlo ke zvlnění papírové střechy. Vlnění střechy má symbolizovat neklidnou vodní hladinu.

Modrá barva znázorňuje vodu z akvária, kterým jsou vyplněny stěny akvaparku. Parkoviště a zeleň kopírují tvar pozemků, který žáci zachytili díky katastrální mapě dané oblasti.

Obrázek 20: Park respektující přibližný tvar pozemků (práce dívek, 7. ročník)

Práce zaměřená na tvorbu především z přírodnin. Celý park je pečlivě obložen drobnými kamínky, které představují hradbu.

Obrázek 21: Dámský a pánský salon v propojeném komplexu (práce chlapce a dívky, 7. ročník)

Žáci jako jednotlivci chtěli vytvářet podobné výškové budovy, avšak rozdílných funkcí. Společnou prací vznikl kompromis, kdy žáci vytvořili dvě koridory propojené stavby. Jedna z nich plní funkci klubu pro ženy, druhá klubu pro muže. Pro ozvláštnění byly mrakodrapy navýšeny o společnou nadstavbu, jejíž účel nebyl blíže specifikován.

3.3.3 Závěrečné dotazování

Vzhledem k postoji žáků k tématu *Co může nahradit Dům kultury Inwest?* na začátku práce, bylo na místě zadat dotazník týkající se řešeného problému až na závěr projektu. Žáci během kresebné i prostorové tvorby dokázali zformovat svůj názor a získali určitý vhled do situace. Proto se jejich odpovědi z úvodní hodiny a odpovědi v dotaznících rozcházejí, nebo se naopak jeví více jistými.

Jelikož výtvarný úkol plnili žáci ve věku dvanácti let a starší a otázky se netýkaly citlivých osobních údajů, pro vyplnění dotazníku a jeho následné použití pro účely bakalářské práce postačil souhlas zástupkyně ředitelky školy (z důvodu nepřítomnosti ředitelky). Vše bylo zaznamenáváno anonymně.

Dotazník nenahradil závěrečnou reflexi, pouze ji uvedl a dal žákům čas a prostor nad tématem více přemýšlet. Písemné dotazníkové šetření bylo zvoleno na základě dosavadní spolupráce se třídou, pro kterou hrála velkou roli obhajoba prací a prezentace promyšlených názorů. V některých případech se postoj žáků sedmé třídy příliš neliší od názorů dospělých probíraných v předešlých kapitolách, což se v prvních krocích projektu jevílo nemožným.

Některé z otázek dotazníku jsou totožné, jako otázky řešené slovně při seznámení s problematikou. Z výsledků je patrné, že během písemného projevu a po dokončení práce jsou některé názory odpovědi komplexnější, někdy dokonce odlišné. Dotazník dosáhl stoprocentní návratnosti, avšak v některých případech nedošlo k jeho kompletnímu vyplnění.

Projekt byl rozdělen do tří dvouhodinových vyučovacích bloků/fází pracovního procesu:

- V první fázi přítomno: 23 žáků celkem, z toho 12 dívek a 11 chlapců
- Ve druhé fázi přítomno: 25 žáků celkem, z toho 11 dívek a 14 chlapců
- Poslední fáze – součást reflexe tvořil dotazník: 22 žáků celkem, z toho 10 dívek, 12 chlapců; poměr dvanáctiletých a třináctiletých = 10:11 (jedna dívka a jeden chlapec věk neuvedli)

3.3.4 Rozbor jednotlivých otázek

- **Otázka č. 1: Všímáš si budov/parků, kolem kterých každý den procházíš?**

Z devatenácti kladných odpovědí si svého okolí všímá devět dívek a deset chlapců. Dotaz navazoval na úvodní rozhovor z prvního bloku výuky a měl žákům pomoci zauvažovat o vídaných prvcích. Odpovědět měli žáci pouze ano nebo ne, širší odpověď byla vyžadována v již zmíněném úvodu. V prvním bloku projektu žáci prokázali dobrou znalost svého města, počet kladných reakcí tak přibližně odpovídá počtu reakcí z počátečního rozhovoru.

- **Otázka č. 2: Líbí se ti ta část města, se kterou jsme pracovali? Proč?**

Šest dívek uvedlo, že zvolené místo považují nějakým způsobem za zajímavé. Z velké části získalo pozitivní hodnocení na základě blízkosti řeky a výhledu na Západočeské muzeum. Čtyři dívky považují místo za nezajímavé, připadá jim nevzhledné a nepromyšlené. Chlapci byli mnohem radikálnější. Pouze čtyři z nich ocenili blízkost historického centra. Sedm z nich upozornilo na dlouhodobé problémy, které místo provázejí. Okolí řeky a nádraží označili za nebezpečné, podle několika názorů by bylo vhodné před zahájením jakékoli stavby zajistit opatření proti hojnému výskytu bezdomovců a s tím souvisejícímu vandalismu. Novou budovou, nebo alespoň její součástí, by proto mohla být moderní a dostatečně vybavená policejní stanice. Místo má podle chlapců potenciál, který je potřeba využít správným způsobem. Jeden z chlapců místo sice zná, ale nikdy jej nenavštívil, k čemuž se přiznal až skrze dotazník. Přestože v počátečním rozhovoru 100 % žáků uvedlo, že bývalou budovu DK považují za nevzhlednou, dvě dívky její stržení nepovažují za šťastné řešení. Uvedly, že budova mohla vypadat lépe, pokud by byla udržována a řádně by se spravovalo i její okolí. Rády by Inwest navštívily. Další dívka uvedla vzpomínku z dětství, kdy měla možnost účastnit se ve velkém sále představení pro děti.

Při rozhovoru žáci zaujímali čistě negativní či čistě pozitivní postoje, neměli k nim však patřičné argumenty. V Dotaznících dokázali svou odpověď podložit a zastávaný názor si obhájit. Vytvořili si i jakousi přípravu pro závěrečnou debatu.

- **Otázka č. 3: Víš o nějakých událostech, které se na místě po DK Inwest odehrály? Pokud ano, napiš.**

Projekci filmů, která v letních měsících probíhala na improvizovaném parkovišti, v dotazníku uvedl pouze jeden chlapec. Z rozhovorů však vyplynulo, že si žáci vybavují i přítomnost cirkusu. Nikdo z přítomných ho však nenavštívil, místo nyní vnímají pouze

jako „díru“. Současná situace je rozčiluje, chlapci začínají být k budoucím plánům města skeptičtí.

- **Otázka č. 4: Podle čeho jsi se rozhodl/a, jakou budovu či park si na místo po „Domu hrůzy“ přeješ?**

Otevřený dotaz, na který měli žáci krátce zformulovat vlastní názor. Z dvaadvaceti žáků, kteří se podíleli na vyplňování dotazníku, jich pět, z toho jedna dívka, hlasovalo již v předešlém rozhovoru pro stavbu moderní budovy. Městu by prý prospělo oživení. V blízkosti protějščího břehu se sice nachází historické Západočeské muzeum, nedaleko byl však vystavěn prosklený mrakodrap. Podle žáků tedy nedojde k tak velkému kontrastu. Z celkového počtu navrhovaných řešení byl čtyřikrát uveden akvapark (jedna dívka a tři chlapci). Nápad na jeho návrh podnítila v několika případech blízká přítomnost řeky, ale především fakt, že v Plzni doposud žádný akvapark není. Akvapark byl shledán za vhodný z několika pochopitelných důvodů. V dnešní době překvapivě velká část žáků uvedla potřebu trávit volný čas pohybovými aktivitami, proto pro ně plavecký bazén a vodní atrakce znamenají spojení pohybu a zábavy. Na tuto potřebu navazuje nejvíce požadovaný návrh, a to park. Vybudování parku v dotazníku zmínilo devět žáků, konkrétně šest dívek a tři chlapci. Tito žáci se inspirovali minulostí, návrat k zeleni jim připadal logický. Nevidí důvod ke složitým řešením a nutné zástavbě. Zde jsou vyjádření několika žáků, kteří již ve druhé otázce uvedli, že místo má samo o sobě potenciál a na estetické hodnotě by mu přidal právě park:

„podle toho, že v Plzni je málo hezkých míst. na místo si přeji park“ (chlapec, 13 let)

„(...) Je tam řeka a budova by jí moc neprospívala. Park je tam dobrý protože je tam ta řeka a hezké prostředí.“ (dívka, 13 let)

Přestože téměř polovina si je vědoma určitých rizik a existence několika dalších parků v těsné blízkosti, na neustálý nedostatek zeleně si aktivně postěžovali především majitelé psů. Městské parky pejskaře omezují, mělo by tedy vzniknout místo, které by majitelům žijícím v centru města poskytlo svobodnější pohyb s jejich domácími mazlíčky. Další žáci pracují s představou propojení podzemního parkoviště s parkem na povrchu, což by vyřešilo hned několik požadavků najednou. V mnoha případech nesmí v přítomnosti zeleně chybět fontána. Klasicky řešená kruhová fontána kopírující fontánu před Západočeským muzeem protilehlé břehy opticky propojuje (dle názorů žáků získaných během jejich prostorové tvorby). V dalších odpovědích se objevil hotel nebo obchodní centrum.

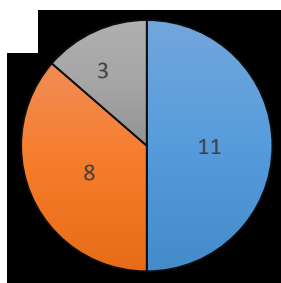

Moderní hotel by měl působit jako lákadlo pro turisty, kteří míří do centra města od vlakového nádraží. Hotely v této oblasti jsou prý již příliš staré a chátrající. Návrhy nákupního centra korespondují se záměry společnosti Amádeus Real. Moderní obchodní komplex se sportovním centrem a relaxační zónou ve vnitrobloku je přesně to, co se dle uvážení skupinky žáků na místo po DK hodí. Od vnímání místa některými dospělými respondenty, kteří přemýšleli o minimalističtější řešení zástavby, vyjádřili někteří žáci naprosto odlišnou myšlenku:

„Přeji si zde vekou, dominantní a moderní budovu. Rozhodl jsem podle toho že místo potřebuje dominantní budovu.“ (chlapec, 12 let)

- **Otázka č. 5: Myslíš si, že je dobré podporovat stavbu moderních budov v blízkosti historického centra?**

Tento dotaz může působit (stejně jako otázka č. 6 dotazníku pro dospělé a středoškolské studenty) lehce zavádějícím dojmem. Žáci vyjádřili názor, že podpora je rozhodně na místě, avšak umístění budov a jejich splynutí s okolím je věc jiná. Zde se mohou objevovat problémy. Plzeň by dle mnohých vyjádření neměla ve vývoji kupředu zpomalit. Dospělí i žáci sedmé třídy zaujali podobný postoj.

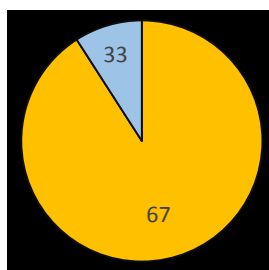

- Ano, více moderních budov by se mi zde líbilo.
- Ne, nehodí se k historickým budovám.
- Nevím, je mi to jedno.

Z předchozího rozboru požadavků je jasné patrné, že část skupiny vidí ve výstavbě moderních budov smysl. Udržování a spravování historických budov má podle dospívajících význam pouze v historickém centru, okolním částem města by prospělo oživení. Osm chlapců je jednoznačně pro modernizaci, jeden s ní nesouhlasí z důvodu snahy upozorňovat spíše na historické stavby a zbylí dva se blíže nevyjádřili. Dívky zaujaly opačný postoj. Pouze tři hlasovaly pro podporu modernizace. Sedm dívek má pocit, že se moderní stavby v blízkosti centra města nehodí k budovám historickým. Proto

raději volily budování parku, než projektování prosklených a konstrukčně složitých staveb jako chlapci.

- **Otázka č. 6: Je podle tebe důležité, aby se lidé zajímali o dění ve městě, ve kterém žijí/pracují/studují?**

■ Ano, mohou mít na dění nějaký vliv.

■ Ne, město jedná i bez názoru lidí.

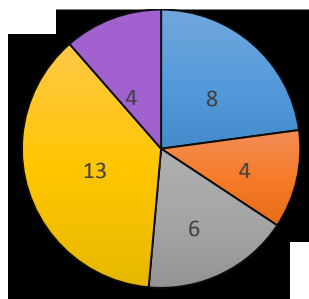
Otázka by mohla vyžadovat pouze prostou odpověď ve formě ano či ne.

K formulovaným odpovědím viditelným v grafu bylo přistoupeno na základě předešlých rozhovorů, kdy žáci zahájili vlastní diskuzi o významu angažovanosti obyvatel. Pouze jeden chlapec a jedna dívka vyjádřili skeptický názor ohledně angažovanosti obyvatel Plzně do současného dění. Zbylých dvacet žáků vidí v názorech obyvatel a v jejich šíření smysl. Liší se však výsledky dotazníku a výsledky závěrečného rozhovoru. Během závěrečné diskuze se s pochybnostmi ohledně možností obyvatel vyjádřil větší počet žáků. Přiznali, že zajímat se je rozhodně důležité, ale velkou roli zaujímá postoj čelních představitelů města a jejich spolupráce s obyvateli, jež leckdy vážne. Jako příklad byla rozebrána petice na záchranu Domu kultury Inwest, kterou ve prospěch budovy podepsal požadovaný počet osob, avšak k požadavku vyhověno nebylo. Naopak zmínění průběhu a výsledku referenda žákům dodalo naději na případné uplatnění svých budoucích potřeb. Šestá položka dotazníku měla v dospívajících respondentech vyvolat pocit zamyšlení a podpořit následující reflexivní dialog, k čemuž v nastolené situaci skutečně došlo.

- **Otázka č. 7: Představ si, že jsi turista, který do Plzně přijel vlakem. Co by tě cestou z nádraží příjemně naladilo na návštěvu centra města?**

Závěrečná položka měla za úkol motivovat k dalšímu přemýšlení o jiných možnostech. Respondenti měli pracovat s názorem subjektivním, ale i objektivním. Během průběžných vzájemných dialogů bylo patrné, že turistický ruch a vnímání estetické stránky města turisty hraje pro žáky důležitou roli. Vžít se do role cizince a zkusit si náhled na frekventované místo v blízkosti řeky se pro mnohé z dotazovaných jevílo mnohem

složitějším než vlastní uvažování o dalších možnostech. Možné odpovědi byly zvoleny na základě kresebně zpracovaných požadavků dané třídy. Žáci mohli vybrat jednu až tři varianty. Výsledky jsou následující:

- Park, kde bych si mohl/a odpočinout.
- Hotel, protože se chci rychle ubytovat.
- Kulturní dům, protože chci zjistit, co se ve městě děje/co mohu za pobytu navštívit.
- Restaura/kavárna, protože se chci po cestě občerstvit.
- Něco jiného

Možnosti odpovědí byly doplněné krátkým odůvodněním. Bylo jen na žácích, jakým způsobem se nechají dovětkem ovlivnit. Většina respondentů na toto doplnění příliš nereagovala, jak uvedli během slovního hodnocení dotazníku. V hlavě prý měli již připravenou myšlenku, a přestože jim některé dodatky připadaly logické, přemýšleli i nad tím, co by místu z pohledu návštěvníka více svědčilo. Do kategorie „Něco jiného“ uvedli chlapci a dívky následující: motokáry propojené s nádražím (jedná se poptávanou atrakci), policejní stanice (pro větší pocit bezpečnosti), kulturní dům spojený s kavárnou a občerstvením a samostatné sportovní centrum.

3.3.5 Závěr práce a závěrečný rozhovor

Vzhledem k časově ne zcela vhodným možnostem ztratili někteří žáci motivaci dále spolupracovat. Bylo nutné přijít s náhradním řešením. Jelikož projekt byl postaven na znacích architektonické soutěže, bylo na místě vyhlásit vítězný projekt. Zde se skupinám opět naskytla příležitost zapojit týmového ducha a společně svůj výtvarný výtvor obhájit před stanovenou komisí. Komisí byl zvolen žák odmítající jakoukoli další výtvarnou práci z důvodu poničení svého projektu během časové prodlevy mezi výukovými bloky. Zpočátku se tento krok jevil velmi riskantním, třída se však rychle dokázala vžít do rolí architektů a architektonických studií, jež se snažila prosadit svůj názor před svým

hodnotícím spolužákem. Jelikož žáci získali potřebu vydat ze sebe to nejlepší, a to nikoli pod tlakem učitele, ale za dozoru spolužáka, byli mnohem otevřenější.

Dotazníky pomohly žákům utřídit myšlenky, což bylo při závěrečném rozhovoru patrné. Žáci v projektu našli smysl, ačkoli se po výtvarné stránce setkávali s mnoha překážkami. Někteří je brali jako výzvu, jiní si na základě dialogu dokázali najít jiný způsob práce. Podle žáků je na místě zvýšit zájem o místa v centru města. Podle většiny názorů zbytečně upadají a ztrácejí na lukrativnosti.

Shrnutí: Volba projektu byla z důvodu zjišťování schopností a dovedností žáků první volbou. Žáci dnes dospívají vlivem uspěchané doby rychleji, je nutné k tomuto faktu přihlížet. Třída ocenila přátelský přístup a k tvorbě se snažila ve většině případů přistupovat opravdu zodpovědně. Bohužel narušování plynulosti práce mělo výrazná negativa. Část žáků postupně ztrácela motivaci, bylo nutné v několika případech improvizovat. Výtvarný projev žáků dané skupiny lze označit za očekávaný vzhledem k vývojové psychologii a technickému věku. Pubescenti neskrývali svou touhu po tvorbě v grafických programech, manuální tvorba jim je téměř cizí. Výtvarnou výchovu vnímají jako odpočinkový předmět, řešení společenského tématu v jeho rámci již tolik neočekávají. Prostorové vnímání činilo většině třídy značné počáteční problémy. Týmová práce v heterogenních skupinách přinesla své ovoce v propojení chlapeckého vnímání 3D prostoru jako celku a dívčího pohledu na jednotlivé části vznikajících objektů. U čistě dívčích skupin je viditelná snaha o zvýraznění detailů, která ovšem nelze srovnat s čistě chlapeckým projevem z důvodu jeho absence.

4 Praktická část

V teoretické a didaktické části jsem se zabývala názory a postoji ostatních, v praktické části je proto na místě prezentovat vlastní návrh. Rozhodla jsem se si zadat stejný úkol, jaký jsem zadala žákům sedmé třídy. Nezaměřila jsem se však pouze na práci vycházející z vlastních potřeb a fantazie, vzala jsem v potaz i informace, které jsem získala sběrem odpovědí ve formě dotazníků a rozhovorů. Vyrobila jsem modely tří netradičních budov, které společně vytvářejí komplex reagující na velkou část zmíněných požadavků.

4.1 Inspirace

Částečnou inspiraci mi poskytl zrealizovaný projekt Federation Square, který spatřil světlo světa v roce 2004 v Australském Melbourne na břehu řeky Yarry (Yarra River). Autory jsou týmy architektonických studií Lab Architecture Studio a Bates Smart. Federation Square bylo vyhlášeno jako vítězný návrh architektonické soutěže již v roce 1996. Jedná se o komplex několika rozličných budov. Patří mezi ně galerie, kino, muzeum a designérské studium. Federation Square sklízí úspěchy především díky rozsáhlému náměstí, jak je již patrné z názvu projektu⁷⁰, které celý komplex propojuje a vytváří vhodný prostor pro konání širokého výběru společenských akcí. Konají se zde koncerty a festivaly, jenž lákají jak místní obyvatele, tak vysoký počet turistů. Mezi použité stavební materiály patří sklo, ocel, zinek a pískovec. Komplex propojuje minimalistické a dekonstruktivistické tendence, jež jsou patrné v čistotě a nepravidelnosti některých fasád.⁷¹

Australský komplex mi připadal jako vhodná inspirace hned z několika důvodů. Federation Square se stejně tak jako bývalý DK Inwest nachází břehu řeky a od zbylých částí města ho dělí most. Realizaci návrhu podpořila potřeba stmelit obyvatele města a vytvořit moderní a zároveň příjemné prostředí i pro turisty. Podobné požadavky jsem zaznamenala během svého dotazování v rodné Plzni. Lidé touží spíše po více na sebe navazujících budovách, o „velké krabice“ nejeví zájem. Touží po moderním, harmonickém a smysluplném využití místa, které oblast povznese. Domnívám se, že Australané si s podobným úkolem poradili velmi dobře. Nejsem si však jista, zda je něco podobného možné v hlavním městě Plzeňského kraje. Rozhodně je nutné vzít v úvahu mnohem menší rozlohu pozemků na břehu řeky Radbuzy. Samozřejmě nelze ignorovat situaci týkající se bezpečnosti místa a aktuálně řešené problémy s okolními pozemními komunikacemi. Oproti Melbourne má Plzeň mnohem starší základy a tradici, což je samozřejmě na první pohled patrné. Přestože celosvětově není kontrast mezi stavebními styly neobvyklým jevem, konkrétně v Plzni je prosazení sebemenšího kontrastu téměř odvážným počinem. K projektu by mělo být přistupováno konzervativněji, což je dle mého názoru velká škoda. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla propojit několik nápadů, své vlastní požadavky na danou lokalitu a zajímavé nápady žáků i dospělých respondentů.

---

⁷⁰ Square je anglický výraz pro náměstí

⁷¹ SÁNCHEZ VIDIELLA, Àlex. *Současná architektura*. Praha: Slovart, 2007 ISBN 978-7209-983-2. s. 60.

4.2 Vlastní tvorba

Výtvarník by měl pracovat s fantazií a tvořivostí. Práci jsem nepojala jako architekt, snažila jsem se na ni nahlížet podobně jako žáci, kteří se s úkolem poměrně zdárně vypořádali. Rozhodla jsem se do tvorby vnést trochu nadsázky. Snažila jsem se respektovat požadavky zastupitelů na menší zásah do horizontu města (než který způsobily DK a plány na výstavbu Corso Americká) a požadavky obyvatel zahrnující různé druhy zábavy, potřebu zeleně a přání, aby bylo místo vhodné pro celé rodiny.

Technika a materiály

Vzhledem k širším časovým možnostem byla pro finální modely byla zvolena technika papírmaše, nebo-li kaširování. Technika má své kořeny již v 18. století. Vznikla v Londýně v dílnách francouzských přistěhovalců. Ve francouzštině znamená slovní spojení „papier mâché“ rozmačkaný papír.⁷²

Základním principem je vytvoření odlitku vybrané formy. Samotnou formu lze však do podoby díla také zakomponovat. Technika spočívá v trhání papíru na proužky, které jsou k sobě lepeny tak, aby okopírovaly požadovaný tvar. Zvolila jsem následující pracovní postup: Forma, pokud nemá být součástí finálního výtvaru, se pokryje potravinářskou fólií, aby mohl vzniknout snadno snímatelný odlitek. Na fólii se postupně vrství natrhané kousky novin namočené do pojidla. Novinový papír je pro práci ideální, jelikož je měkký a velmi tvárný. Pojidlo jsem vytvořila z hladké mouky, vody a tekutého lepidla. S technikou jsem se seznámila již v době své povinné školní docházky, kdy jsem získala tento „recept na pojidlo“. Kartonové krabice, které se pro větší pevnost modelů staly součástí odlitků, byly pomocí zvolené techniky různě obalovány, aby bylo dosaženo změny původního tvaru. Odlitky jsem vytvářela z misek, lahví a papírových rolí.

Výhodami kaširování jsou snadná dostupnost materiálů a možnost kdykoliv výtvar pozměnit. Nevýhodami je křehkost finální práce a doba schnutí pojidla, která se liší dle použitých ingrediencí⁷³ a způsobu vrstvení papíru (respektive podle počtu vrstev papíru).

---

⁷² BRODEKOVÁ, Ayako. *Papír*. 1. vyd. Praha: Metafora, 2011. ISBN 978-80-7359-306-3. s. 129

⁷³ Místo mouky lze použít škrob.

Finální modely:

Obrázek 22: Model multifunkčního střediska

Pozornost přitahují především střešní prostory budovy, jejichž součástí je vlnitá horolezecká stěna. V základu se jedná o jednoduchý model s obdélníkovými základy, a právě střecha je centrem veškerého dění. Budova by tak i přes zdárnou rozložitost nezabraňovala výhledu na město a jeho periferii, a to nejen jejím uživatelům, ale i kolemjdoucím díky značným průhledům. Mohlo by zde být středisko volného času, sportovní centrum, ale i prostory pro umělecké vyžití nebo střešní restauraci. Vlnění stěny je reakcí na blízkost říčního toku.

Obrázek 23: Model multifunkčního střediska - druhá strana modelu

Druhá strana budovy, která poskytuje více prostoru případné okolní zeleni, a to díky menší zabírané ploše.

Obrázek 24: Spojené budovy - budovy propojené nadzemním tunelem

Výškové budovy jsou poměrně oblíbeným druhem staveb. Plzni však chybí nějaké ozvláštnění, klasický model mrakodrapu se zde již nachází. Každá z budov v tomto modelu vychází z jiného tvaru. Obě však reagují na potřebu spojení města s přírodou. Mohutnější část modelu připomíná ptačí budku, v subtilnější si lze z daného úhlu pohledu vizualizovat letící kachnu. Částečnou inspirací pro vytvoření tohoto modelu mi byla díla umělkyně Nicky de Saint Phalle, jejíž organické objekty a plastiky narušují šed' běžné reality.

Obrázek 25: Spojené budovy - fotografie druhé strany modelu

V objektech by mohly být podobně jako v jedné z žákovských prací umístěny genderově oddělené kluby (například sportovní, skautské apod.), přičemž členové by se mohli díky přítomnosti tunelu pohodlně navštěvovat. Je to však pouze jeden z nápadů, opět je zde kladen důraz na střešní prostory, které vybízejí k různým druhům využití.

Obrázek 26: Vlnitá budova s částečně prosklenou střechou

Tvar modelu opět reaguje na přítomnost řeky Radbuzy v okolí pozemků. Jelikož by budova byla podle tohoto modelu opravdu nízká, pro přítomnost světla v objektu je nutné do modelu zapracovat střešní okno. U jiných modelů je absencí různých výřezů simulujících okna nastaven prostor pro fantazii. Zde je však způsob upozornění na přivedení světla do budovy na místě. Nízká stavba by mohla poskytovat vhodné prostory například pro kulturní sály, kde by nebylo nutné umělého zatemnění.

Obrázek 27: Vlnitá budova - pohled z druhé strany

4.3 Vlastní názor na danou situaci

Pokud bych se měla vyjádřit jako běžný občan, konstatovala bych, že dané místo je od výstavby domu Kultury zřejmě prokleté. Problémy byly s Domem, problémy jsou i bez Domu.

Jako studentka výtvarné výchovy se pozastavuji nad faktem, že Dům kultury odpovídal svým vzhledem dobovým trendům a je samozřejmé, že ve 21. století byl trnem oku postmoderně se vyvíjející společnosti. Působil robustně a nevzdušně. Celková rekonstrukce této stavby by byla zřejmě opravdu velmi nákladná, myšlenka zachování alespoň kulturní části mi však nepřipadala příliš zcestná. I přesto, že jsem Dům kultury neshledávala plzeňským klenotem a rozhodně bych ho nezařadila mezi památkově chráněné stavby, nesouhlasila jsem s jeho demolicí. Byl pro mě orientačním bodem, a to už od raného věku. Jednalo se však pouze o nostalgii, z estetického, ekonomického a ekologického hlediska jeho demolici s odstupem času naprosto chápu. Domnívám se však, že před stržením DK mělo nejprve dojít k finálnímu rozhodnutí o podobě místa. Soudní spory by nebyly nutné, kdyby město, investoři a občané spolupracovali jako jeden tým. Ignorace názoru občanů a pokusy o ignoraci poznámek odborníků nepředpovídají městu dobrou budoucnost. Již několik projektů zkrachovalo na neschopnosti vzájemné komunikace všech zainteresovaných stran.

Z estetického hlediska by si místo zasloužilo komplex kulturně orientovaných budov s úsekem zeleně. Nejsou nutné další zásahy do horizontu, navíc není jisté, jakým způsobem se vyvine rekonstrukce Sirkové ulice a nádražní budovy. Nelze vždy vyhovět všem, ale je možné vytvořit alespoň částečný kompromis. Pokud má ale u Radbuzy vzniknout něco vizuálně příjemného, je potřeba zlepšit i podmínky veřejného života v okolí. Problémy s bezdomovectvím začínají být neúnosné. Město s titulem EHMK 2015 by mělo usilovat o bezpečnost míst nejen pro zachování jejich krásy, ale i atmosféry.

Jsem ráda, že nedošlo ke schválení projektu OC Corso. Megalomanský projekt stahující další pozornost na stále narůstající potřebu konzumu neprospívá žádnému městu. Míním teď tedy spíše původní projekt Aréna. Corso by nebylo zcela špatným projektem, pokud by vzalo v potaz dopravní situaci v bezprostředním okolí. Plzeň se pomalu stává parkovištěm, mizí zeleň i staré domy, přesto je parkovacích míst stále málo. V současnosti je sice dané místo využíváno jako parkoviště, jedná se ale pouze o část nezastavěné plochy, nevyužívají ji tisíce nakupujících. Plzni chybí místo blízko centra, kde by se mohli sdružovat lidé

různého věku a různých zájmů. Proto jsem se inspirovala Federation Square, které své služby poskytuje všem bez výjimky. Tuto funkci sice plní většina obchodních středisek, je však otázkou, zda chceme žít obklopeni reklamou.

Svou práci jsem nakonec pojala s humorem a nadhledem, jelikož mě z velké části inspirovala především bezprostřednost žáků uplatněná při jejich vlastní tvorbě. O vytvoření něčeho dokonalého nelze usilovat, pokud nejsou stanovena základní pravidla.

Na opuštěných parcelách tak může vzniknout opravdu cokoliv, pokud to nebude v přímém rozporu s přáním všech zúčastněných stran.

5 Závěr

Příběh Domu kultury se zdá být nekonečným. Domnívám se, že k jeho demolici skutečně nemělo dojít za tehdejší situace. Pokud by nedošlo k unáhlenému schválení projektu Corso, nemuselo by později dojít k jeho zániku. Jelikož nevznikl žádný jiný návrh, který by město shledalo vhodným, připadá mi nesmyslné, že došlo ke zbourání budovy, pokud neměla a stále nemá nástupce. Plzeň je mé rodné město, žiji zde a všímám si změn, které zde probíhají. Kladné sice vyvažují záporné, alespoň doposud. Stále je zde plno mladých lidí bojujících za kulturního ducha města. Titul EHMK 2015 sice pomohl zrodu několika projektů, velká část jich ale také zmizela beze stopy.

Kontrast historických a moderních budov je v mnoha případech nevyhnutelný. Vývoj pokračuje, města se přizpůsobují potřebám obyvatel a jejich neustálého nárůstu. Důležité je však neztrácet kreativitu a nadšení. Pokud budou všechna města na světě vypadat totožně, vytrácí se tak smysl práce dřívějších autorů. Každý stát a každé město by si měly zachovat svou tvář, svého genia loci, svou identitu a poetičnost, avšak zároveň se nebránit inovacím. Jedná se o velmi citlivé a složité téma.

Zaujalo mě, kolik se mezi žáky, se kterými jsem pracovala na didaktické části, našlo jedinců nespokojených s celkovým chodem města. Překvapili mě některé jejich postoje a jejich vnímání situace, které se příliš neodlišovaly od názorů dospělých respondentů. Dále pak stojí za zmínku nevyhýbání se humoru. Realizace projektu byla přínosná pro všechny zúčastněné strany. Za sebe musím přiznat, že jsem u sebe samé zpozorovala určité problémy s vnímáním prostoru. Úkol, který jsem zadala žákům i sama sobě shledávám tedy ne tak snadným, jakým se jeví. Ovšem žáci se ho ujali s vervou a chutí. Myslím si, že prostorová tvorba je více a více opomíjena, a to nejen na základních školách, ale i v následujícím možném studiu. Přestože se zlepšuje počítačová gramotnost mladých lidí, vytrácí se orientace v realitě.

Práce s nadsázkou a nedokonalostí se mi jeví jako vhodný způsob, jak odlehčit nastalou situaci. Pokud by mělo místo po DK zůstat navždy prázdné, bylo by hezké mít ho spojené alespoň s nějakými zajímavými projekty.

6 Seznam použitých zdrojů

AGNOLETTI, Matteo a Valeria MANFERTO DE FABIANIS, ed. *Moderní architektura*. Čestlice: Rebo, 2006. ISBN 80-7234-636-9.

BENEŠ, Ondřej. *Metody zkoumání a interpretace architektury*. Praha: ČVUT, Fakulta Architektury, 2016. ISBN 978-80-01-05925-8.

BERNHARDT, Tomáš. *Plzeň na historických plánech*. Plzeň: Starý most, 2008. ISBN 978-80-254-4215-9.

BERNHARDT, Tomáš, Jana DOMANICKÁ a Petr DOMANICKÝ. *Plzeň I. díl: historické jádro*. Litomyšl: Paseka Praha, 2014. ISBN 978-80-7432-449-9.

BĚLOHLÁVEK, Miloslav a kol. *Dějiny Plzně I: od počátků do roku 1788*. 1. vyd. Plzeň: Západočeské nakladatelství v Plzni, 1965.

BRODEKOVÁ, Ayako. *Papír*. 1. vyd. Praha: Metafora, 2011. ISBN 978-80-7359-306-3.

BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, nakladatelství DOPLNĚK, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6.

DOKOUPIL, Zdeněk. *Česká města*. 1922

DÖMISCHOVÁ, Ivona. *Projektová výuka: Moderní strategie vzdělávání v české republice a německy mluvících zemích*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011, 192 s. ISBN 978-80-244-2915-1.

DVOŘÁČEK, Petr. *Moderní architektura: Architektura českých zemí*. Praha: Levné knihy, 2005. ISBN 80-7309-288-5.

GLANCEY, Jonathan. *Architektura*. Praha: Slovart, 2007, 512 s. ISBN 978-80-7209-960-3.

HALÍK, Pavel, Petr KRATOCHVÍL a Otakar NOVÝ. *Architektura a město*, Praha: Academia, 1996, ISBN 80-200-0245-6.

HAZUKOVÁ, Helena. *Didaktika výtvarné výchovy VI. Tvořivost a výtvarná výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010, 108 s. ISBN 978-80-7290-434-1.

HAZUKOVÁ, Helena a Pavel ŠAMŠULA. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005, 129 s. ISBN 80-7290-237-7.

JÍLEK, Tomáš. *Kapitoly z historie západních Čech: od pravěku do současnosti*. Plzeň: Západočeská univerzita, Ústav celoživotního vzdělávání, 2010. ISBN 978-80-7043-910-4.

KULTERMANN, Udo. *Současná světová architektura*. Praha: Nakladatelství českých výtvarných umělců, 1966.

Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945 – 1990, 1990. Plzeň: Západočeské nakladatelství, ISBN 80-7088-016-3.

MARTINOVSKÝ, Ivan a kol. *Dějiny Plzně v datech od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7.

MIZIELIŇSKA, Aleksandra a Daniel MIZIELIŇSKI. *D.O.M.E.K: důvtipná obrázková mozaika efektivních konstrukcí*. 1. vyd. Praha: Jana Kostecká, 2014. ISBN 978-80-260-5657-7.

NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: krajina, místo, architektura*. 2. vyd. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5.

PETTY, Geoff. *Moderní vyučování*. 6. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2013, 562 s. ISBN 978-80-262-0367-4.

Program rozvoje kultury ve městě Plzni, 2009-2019. 2010. Plzeň: Statutární město Plzeň.

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. 5. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013, 483 s. ISBN 978-80-262-0456-5.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 5. vyd. Praha: Portál, 2008, 322 s. ISBN 978-80-7367-416-8.

ROESELOVÁ, Věra. *Didaktika výtvarné výchovy*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2003, ISBN 80-7290-121-4.

SEDLÁKOVÁ, Radomíra a Pavel FRÍČ. *20. století české architektury*, Praha: Grada, 2006, ISBN 80-247-1940-1.

Státní oblastní archiv v Plzni. Mezinárodní konference k 700. výročí založení Plzně a 50. výročí osvobození Plzně. Kultura, historie a současnost Plzně In: *Západočeský historický sborník 2*. Plzeň, 1996.

STEHLÍKOVÁ BARYBÁDOVÁ, H. a kol. *Téma – akce – výpověď, Projektová metoda ve výtvarné výchově*, Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 1. vydání, ISBN 978-80-244-4506-9.

TOMKOVÁ, Anna, Jitka KAŠOVÁ a Markéta DVOŘÁKOVÁ: *Učíme v projektech*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 176 s. ISBN 978-80-7367-527-1.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

VIDIELLA, Àlex Sánchez. *Současná architektura*. Praha: Slovart, 2007 ISBN 978-7209-983-2.

Elektronické zdroje:

Amadeus chce v Plzni přeci jen stavět. In: *Český rozhlas Plzeň* [online]. 22.12.2015. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/plzen/zpravodajstvi/_zprava/amadeus-chce-v-plzni-prece-jen-stavet--1567272

Architektonická soutěž. In: *Česká komora architektů* [online]. 10.7.2014. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/co-je-architektonicka-soutez>

Česká komora architektů nesouhlasí s postupem při likvidaci kulturáku. In: *QAP.cz* [online]. 4.5.2011 [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.qap.cz/object/ceska-komora-architektu-nesouhlasi-s-postupem-pri-likvidaci-kulturaku-17185>

FIŠER, Marcel. Dekorativní plastika v podobě koule s hvězdou před Domem kultury ROH v Plzni. In: *Informační portál, věnovaný modernímu a současnému sochařství v České republice* [online]. ©2009. [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <http://www.socharstvi.info/realizace/dekorativni-plastika-v-podobe-koule-s-hvezdou-pred-domem-kultury-roh-v-plzni/>

Historie a rozvoj Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara In: *Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni* [online]. [cit. 12.2.2017]. Dostupné z: <https://www.fdu.zcu.cz/cz/4-historie-a-rozvoj-fakulty-designu-a-umeni-ladislava-sutnara>

Historie In: *Kulturní dům Peklo* [online]. [cit. 30.1.2017]. Dostupné z: <http://www.kdpeklo.cz/historie/>

Městské lázně In: *Památkový katalog* [online]. ©2015. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=770854&sequence=10&mode=fulltext&keywords=m%C4%9Btsk%C3%A9+plze%C4%9B&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Místo obchodů Corso může vzniknout krásný kus Plzně, říká architekt. In: *iDnes.cz* [online]. 18.1.2013 [cit. 2017-01-20]. http://plzen.idnes.cz/stavba-obchodniho-komplexu-corso-dqh-plzen-zpravy.aspx?c=A130116_164654_plzen-zpravy_pp

Místní referendum [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://referendum.plzen.eu/>

Muzeum loutek In: *Muzeum loutek* [online]. ©2014. [cit. 12.2.2017]. Dostupné z: <http://www.muzeumloutek.cz/cz/>

NĚMCOVÁ, Barbora. V Plzni začala sbírka na nové zvony pro katedrálu svatého Bartoloměje. In: *iDnes.cz* [online]. 20.6.2012 [cit. 15.02.2017]. Dostupné z: http://plzen.idnes.cz/v-plzni-zacala-sbirka-na-nove-zvony-pro-katedralu-svateho-bartolomeje-1ei-/plzen-zpravy.aspx?c=A120620_093832_plzen-zpravy_pp

Plzeň, Americká – Sirková 2014 In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/souteze-vystavy-seminare/ukoncene-architektonicke-souteze-dle-cka/plzen-americka-sirkova-2014/plzen-americka-sirkova-2014.aspx>. Path: Homepage; Soutěže, výstavy, semináře; Ukončené architektonické soutěže dle ČKA; Plzeň, Americká – Sirková 2014.

Poliklinika, býv. Okresní nemocenská pojišťovna In: *Památkový katalog* [online]. ©2015. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=769202&sequence=1&mode=fulltext&keywords=poliklinika+plze%C5%88&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Probíhající projekty In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/probihajici-projekty/svetovar/svetovar.aspx>. Path: Homepage; Rozvoj města; Probíhající projekty; Světovar.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT, 2016.

Sondy [rozhlasový pořad] ČRo – Plzeň, 18.5.2010 00:00.

ŠRÁMKOVÁ, Jitka. Mnohé stavby v Plzni vznikly bez soutěže architektů, argumentem je cena. In: *iDnes.cz* [online]. 27.11.2014 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z:

http://plzen.idnes.cz/architektonicka-soutez-plzen-stavby-architekt-frv-/plzen-zpravy.aspx?c=A141127_085716_plzen-zpravy_pp.

Ukončené projekty. In: *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. ©2017. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/ukoncene-projekty/nove-divadlo-v-jizdecke-ulici/nove-divadlo-v-jizdecke-ulici.aspx>. Path: Homepage; Rozvoj města; Ukončené projekty; Nové divadlo v Jízdecké ulici.

Útvar koncepce a rozvoje města Plzně [online]. ©2017. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/>

Wilsonův most In: *Památkový katalog* [online]. ©2015. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=1252283&sequence=1&mode=fulltext&keywords=wilson%C5%AFv+most&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

www.survio.com

7 Seznam příloh

1. Dotazník pro dospělé respondenty (ukázka jeho tištěné verze)

a. Použitá fotografie DK:

LEŠKA, Vladimír: Dům kultury Inwest In: *Plzeňský deník* [online]. [cit. 2017-11-29]. Dostupné z: http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/bourani-v-inwestu-zamestna-i-kriminalku20110525.html

b. Corso Americká:

Corso Americká [online]. [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: www.corsoamericka.cz

2. Dotazník pro žáky

3. Obrazová dokumentace autorského pojetí výtvarného úkolu *Co může nahradit Dům kultury Inwest?* (fotografie, skici a výchozí modely)

8 Seznam obrázků

Pokud není uveden zdroj, jedná se o obrázky z vlastního archivu.

Obrázek 1: Nové divadlo.....	11
Obrázek 2: Detail dekorace před vstupem do Nového divadla	11
Obrázek 3: DK Inwest, nebo také Dům hrůzy u Radbuzy (LEŠKA, Vladimír: Dům kultury Inwest In: <i>Plzeňský deník</i> [online]. [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/zastupitele-zabranit-bourani-inwestu-nejde20110408.html)	18
Obrázek 4: Snímek z roku 1938 (Západočeské muzeum v Plzni: Jak šel čas In: <i>Rokycanský deník</i> [online]. [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: http://rokycansky.denik.cz/galerie/jaksel-cas.html?mm=3928694&photo=1)	44
Obrázek 5: Dům kultury ROH, později Inwest, dva roky po otevření (HAUSNER, Jaroslav: Dům kultury ROH In: <i>Rokycanský deník</i> [online]. [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: http://rokycansky.denik.cz/galerie/jaksel-cas.html?mm=3928694&photo=	44
Obrázek 6: Corso Americká (<i>Corso Americká</i> [online]. [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: www.corsoamericka.cz)	44
Obrázek 7: Návrh domu kultury, s nímž Miloslav Hrubec vyhrál architektonickou soutěž (HURBEC, Miloslav: Návrh Domu kultury ROH In: <i>iDnes.cz</i> [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://plzen.idnes.cz/foto.aspx?r=plzen-zpravy&c=A120330_130505_plzen-zpravy_pp&foto=PP4232dd_letak.jpg)	44
Obrázek 8: Současný stav pozemků	44
Obrázek 9: Letecký pohled na prázdné pozemky (Denisovo nábřeží In: <i>Mapy.cz</i> [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: https://mapy.cz/zakladni?x=13.3830598&y=49.7448779&z=17&base=ophoto	26
Obrázek 10: Detail z katastrální mapy města Plzně (Denisovo nábřeží In: <i>iKatastr.cz</i> [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.ikatastr.cz/#lon=13.383369&zoom=17&lat=49.74488&lon=13.38315&layers_3=0B0000FFFFFF	36
Obrázek 11: Hotel (chlapec, 7. ročník)	47
Obrázek 12: Prosklená moderní budova se střešní terasou a bazénem (chlapec, 7. ročník)	47
Obrázek 13: Akvapark s akváriem (dívka, 7. ročník)	46
Obrázek 14: Akvapark s akváriem (dívka, 7. ročník)	47
Obrázek 15: Park se stezkou pro pejskaře (dívka, 7. ročník)	49
Obrázek 16: Park s centrálním jezírkem (dívka, 7. ročník)	49
Obrázek 17: Komplex prosklených budov (chlapec, 7. ročník)	50
Obrázek 18: Netradičně tvarované obchodní centrum (chlapec, 7. ročník)	50

Obrázek 19: Akvapark s parkovištěm a zelení (práce smíšené skupiny, žáci 7. ročník.	51
Obrázek 20: Park respektující přibližný tvar pozemků (práce dívek, 7. ročník).....	51
Obrázek 21: Dámský a pánský salon v propojeném komplexu (práce chlapce a dívky, 7. ročník).....	52
Obrázek 22: Model multifunkčního střediska	62
Obrázek 23: Model multifunkčního střediska - druhá strana modelu	62
Obrázek 24: Spojené budovy - budovy propojené nadzemním tunelem	63
Obrázek 25: Spojené budovy - fotografie druhé strany modelu	63
Obrázek 26: Vlnitá budova s částečně prosklenou střechou	64
Obrázek 27: Vlnitá budova - pohled z druhé strany.....	64